

Vlaams
Parlement

vergadering **3**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 3 oktober 2018

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden	5
COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN	
Verkiezing van de voorzitter	5
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	5
ACTUELE VRAAG van Jo De Ro aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de oproep van een aantal VUB-taalspecialisten om een marshallplan voor het taalonderwijs in Vlaanderen te lanceren	5
ACTUELE VRAAG van Björn Anseeuw aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de beschikbaarheid van voldoende middelen voor de renovatie van sociale woningen	9
ACTUELE VRAAG van Willy Segers aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de oproepingsbrieven voor de gemeenteraadsverkiezingen in de faciliteitengemeente Sint-Genesius-Rode	13
ACTUELE VRAAG van Bert Maertens aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het investeringsbeleid voor de binnenvaart in Vlaanderen	15
ACTUELE VRAAG van Joris Vandenbroucke aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de problematische samenwerking tussen De Lijn en de lokale besturen	
ACTUELE VRAAG van Karin Brouwers aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de uitbouw van een succesvol openbaar vervoer als alternatief voor de wagen en de eventuele bijkomende middelen die hiervoor nodig zijn	
ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de inspraak van lokale besturen bij De Lijn	18
ACTUELE VRAAG van Lode Ceyskens aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de verkeersveiligheid van senioren	23
ACTUELE VRAAG van Anke Van dermeersch aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de kritiek van de Vlaamse Automobilistenbond (VAB) op de geplande invoering van het slimme rekeningrijden voor personenwagens	26

ACTUELE VRAAG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de gevolgen van digitalisering en robotisering voor de Vlaamse arbeidsmarkt	
ACTUELE VRAAG van Matthias Diependaele aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het Vlaams actieplan voor Artificiële Intelligentie	30
ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de resultaten van het CurieuzeNeuzen-onderzoek naar de luchtvervuiling in Vlaanderen en de beleidsconclusies die hieruit worden getrokken	
ACTUELE VRAAG van Bruno Tobback aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de reactie van de Vlaamse Regering op de resultaten van het CurieuzeNeuzen-onderzoek naar de luchtkwaliteit in Vlaanderen	
ACTUELE VRAAG van Joris Poschet aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de resultaten van het CurieuzeNeuzen-onderzoek	36
ACTUELE VRAAG van Steve Vandenberghe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de recyclagecijfers inzake plastic flessen van Fost Plus en het onderzoek van Recover	44
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	47
ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid, wat betreft de afstemming op de vrijwillige samenvoeging van gemeenten – 1620 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	47
Artikelsgewijze bespreking	48
ONTWERP VAN DECREET betreffende de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren – 1626 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 4	
Algemene bespreking	48
Artikelsgewijze bespreking	51
ONTWERP VAN DECREET houdende het Vlaams opleidingsverlof en houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Werk en Sociale Economie – 1632 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	52
Artikelsgewijze bespreking	52
WIJZIGING VAN HET STATUUT VAN HET PERSONEEL VAN HET ALGEMEEN SECRETARIAAT	
Bespreking en stemming	53
ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid, wat betreft de afstemming op de vrijwillige samenvoeging van gemeenten – 1620 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	53
ONTWERP VAN DECREET betreffende de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren – 1626 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 4	
Aangehouden stemmingen	54
Hoofdelijke stemming	55

ONTWERP VAN DECREET houdende het Vlaams opleidingsverlof en houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Werk en Sociale Economie – 1632 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 3 Hoofdelijke stemming	55
MOTIE van Rob Beenders, Bruno Tobback en Steve Vandenberghe tot besluit van de op 18 september 2018 door Rob Beenders in commissie gehouden interpellatie tot minister Joke Schauvliege over de droogteperiode in de zomer van 2018 – 1687 (2017-2018) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	55
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	56
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	58
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	58

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– De vergadering wordt geopend om 14.05 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Martine Fournier, Andries Gryffroy, Axel Ronse, Stefaan Sintobin, Ann Soete, Martine Taelman, Emmily Talpe, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Mercedes Van Volcem: ambtsverplichtingen;

Vera Celis, Hermes Sanctorum-Vandevoorde: familieverplichtingen;

Manuela Van Werde, Sabine Vermeulen: gezondheidsredenen.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de sp.a-fractie zijn in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin de heer Bart Van Malderen als vast lid vervangen door de heer Bert Moyaers en de heer Bert Moyaers als plaatsvervangend lid door de heer Bart Van Malderen.

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Verkiezing van de voorzitter

De voorzitter: Dames en heren, bij mail van 3 oktober 2018 meldt de heer Joris Vandenbroucke, voorzitter van de sp.a-fractie, dat de sp.a-fractie de heer Bart Van Malderen als voorzitter van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wenst te vervangen door de heer Bert Moyaers.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

Dan verklaar ik de heer Bert Moyaers verkozen tot voorzitter van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. (*Applaus*)

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St. VI.Parl. 2018-19, nr. 60/2*)

ACTUELE VRAAG van Jo De Ro aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de oproep van een aantal VUB-taalspecialisten om een marshallplan voor het taalonderwijs in Vlaanderen te lanceren

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Voorzitter, collega's, maandag was er een oproep van een aantal taal- en letterkundigen van de Vrije Universiteit Brussel, gericht aan de minister maar ook aan alle beleidsmakers in onderwijs, om de problemen die zich voordoen rond taal, taalvaardigheid en de kennis van vreemde talen, ernstig

te nemen. Ze halen er een aantal onderzoeken bij uit hun eigen praktijk om aan te tonen dat het op dat terrein steeds slechter gaat in Vlaanderen en dat de historische voorsprong die we hebben gehad en het bijna stereotiepe beeld dat we van onszelf hebben als polyglotten en als mensen die over de hele wereld kunnen reizen en de taal van de mensen daar kunnen spreken, aan het tanen is.

Die groep wetenschappers is niet de groep wetenschappers die elke week een opiniestuk schrijft. Je hebt er zo van wie ik denk: 'Wanneer publiceren jullie eens iets anders dan een opiniestuk?' Deze mensen zijn eigenlijk liever bezig met taal- en met letterkunde. Ze zouden liever geen opiniestuk schrijven en liever geen oproep willen doen, maar net daarom vind ik hun oproep een oproep die we ernstig moeten nemen.

Ze beperken zich niet alleen tot een soort klaagzang en een analyse van wat er fout loopt. Ze geven ook vijf heel concrete punten mee die moeten worden aangepakt. Ten eerste moet Vlaanderen vroeger starten met vreemdetalenonderwijs. Ten tweede moeten we in het basisonderwijs inzetten op functionele taalvaardigheid en durven les te geven in de doeltaal. Ten derde moeten Vlaamse scholen vroeger kunnen starten met Content and Language Integrated Learning (CLIL), dus een ander vak geven in het Frans of in het Engels of in het Duits zoals biologie of geschiedenis, ook in het basisonderwijs. Ten vierde pleiten ze voor een herwaardering van het literatuuronderwijs in het secundair onderwijs. Ten slotte, heel belangrijk ook in dit parlement, pleiten ze voor een betere kennis van het Nederlands en het versterken van het onderwijs.

Minister, de oproep is duidelijk, de aanbevelingen zijn duidelijk. Op welke manier overweegt u gevolg te geven aan deze urgente oproep?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega De Ro, ik ben eigenlijk bijzonder blij dat de allereerste actuele vraag van dit politieke jaar gaat over talen, iets wat ons allen heel erg beroert. Ik heb uiteraard de oproep gelezen, maar ik heb ook de speech gehoord van rector Caroline Pauwels, de rector van de universiteit waar de vier professoren lesgeven. Zij riep op om de hand in eigen boezem te steken. Het is heel makkelijk om altijd te zeggen wat er allemaal moet veranderen in het basisonderwijs en het secundair onderwijs. Zij zegt ook dat men als universiteit zijn verantwoordelijkheid moet nemen en dat het aan hen is om een aantal finesses van helder wetenschappelijk taalgebruik bijvoorbeeld bij te brengen aan de studenten. Er is geen noodzaak om te wachten tot anderen het initiatief nemen.

Collega De Ro, ik ben eigenlijk best ook wel trots op wat we met deze regering realiseren. Wij zijn het die net zoveel aandacht geven aan een vroege kennis van het Nederlands, denk maar aan de premie voor kleuters om naar school te gaan, denk maar aan de basisgeletterdheid Nederlands, denk maar aan de nieuwe eindtermen waarvan de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) in zijn advies zegt dat sommige eindtermen misschien eerder uitbreidingsdoelen zijn. Je legt de lat dus wel heel erg hoog.

Wat de meertaligheid betreft, ken ik uw pleidooi al langer. Maar het is mede op uw aansturen dat we ervoor gezorgd hebben dat basisscholen en zelfs kleuterklassen vroeger kunnen starten met taalinitiaties Frans, Engels en Duits, en dat er heel wat mogelijkheden zijn.

Wat betreft het mogelijk maken van het CLIL-onderwijs in het basisonderwijs, verschillen we wat van mening. Voor mij is het absoluut van belang dat kinderen een voldoende basis Nederlands hebben en dat ze alles goed begrijpen vooraleer men vakken in een andere taal kan geven. Ik deel wel uw zorg en uw ambitie dat

leerkrachten veel vaker dan nu in de taal die ze doceren ook kunnen lesgeven. Er worden nascholingsinitiatieven genomen.

Wat literatuur betreft - twee minuten is heel kort om deze vraag te beantwoorden -, ben ik bijzonder blij - en ik hoop dat het ook de professoren heel veel deugd zal doen - dat we in de nieuwe eindtermen 'beleving' weer hebben opgenomen. Literatuur zal dus een sterkere plaats dan vandaag krijgen, uiteraard van zodra de eindtermen worden uitgerold. Dat is normaal gezien vanaf volgend schooljaar.

Een marshallplan is altijd mooi, maar ik hou nogal van de concrete maatregelen die we nemen om op de twee sporen die de professoren heel terecht aankaarten - kennis van het Nederlands, maar ook de beleving van het Nederlands, en de kennis en de beleving van vreemde talen - stappen voorwaarts te zetten en de aandacht zeker niet te laten verslappen, integendeel, de aandacht ervoor sterker te maken. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Minister, u zegt het terecht: het is net in deze legislatuur, in deze meerderheid, en ik denk zelfs op dat punt gesteund door het overgrote deel van de oppositie, dat in een decreet werd ingeschreven dat we formeel vroeger kunnen starten met vreemde talen in het basisonderwijs. We mogen sinds twee jaar starten met Frans in het lager onderwijs vanaf het derde leerjaar, met Engels en Duits in het curriculum vanaf het vijfde leerjaar.

Wat merk ik op het einde van vorig schooljaar? Dat de enige school in Vlaanderen die dat doet, in mijn stad gelegen is, en tot het stedelijk onderwijs behoort. Ik zou zeggen dat we daar in deze tijden van gemeenteraadsverkiezingen heel fier op kunnen zijn, maar ik vind het raar. Dan gaan we verder kijken. Wat is er aan de hand? Wat weerhoudt scholen ervan om ermee te beginnen? Men heeft mij een interne nota gestuurd. Ze is makkelijk te vinden op de website van de grootste onderwijskoepel van Vlaanderen. In die nota staat letterlijk te lezen - hou u vast, collega's, het gaat over een decreet dat we hier hebben goedgekeurd -: "Hoewel de regelgeving" - ons decreet dus - "het toestaat, adviseren wij geen formeel vreemdetalenonderwijs Engels en Duits in de basisschool, en geen formeel vreemdetalenonderwijs Frans vroeger dan het vijfde leerjaar."

Minister, ik vraag me af, als de grootste onderwijspartner in Vlaanderen dit publiceert ten aanzien van haar leerkrachten en directies, moeten we dat dan pikken? Wat vindt u, als uitvoerder van het decreet dat we hier hebben goedgekeurd?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): We kunnen alleen maar onderschrijven dat het belang van taalbeheersing, zowel van moderne vreemde talen als van het Nederlands, cruciaal is, zoals de heer De Ro zegt. Dat hebben we als N-VA steeds bepleit en krijgt nu stelselmatig op steeds meer terreinen bijval.

Heel dikwijls komt er naar voren dat in steden het Nederlands onder druk staat. U hebt het over Vilvoorde. Nu, bij ons in Sint-Gillis-Waas, een klein landelijk dorp, staat het Nederlands ook onder druk. Collega De Ro, u citeert uit een nota van het katholiek onderwijs. Uit diezelfde nota kan ik citeren dat men taalbaden Nederlands eigenlijk afraadt. Leerkrachten zitten dus met de handen in het haar.

Minister, mijn concrete vraag, ook in het licht van de Dag van de Leerkracht die eraan komt, op 5 oktober, is: hoe kunnen we ervoor zorgen dat de leerkrachten zelf ook heel goed hun talen, hetzij Nederlands, hetzij moderne vreemde talen, beheersen? Immers, als zij die niet goed beheersen, wordt het niet evident om ze aan de leerlingen aan te leren.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, taalonderwijs is voor ons hoe dan ook een prioriteit. Minister, u hebt erop gewezen dat er deze legislatuur door u heel wat initiatieven zijn geweest om het taalonderwijs te versterken. Daar moeten we toch ook eventjes aan herinneren. Het is nu aan de scholen om alle kansen en opportuniteiten effectief te grijpen.

Tot slot zou ik er nog aan willen toevoegen, uit persoonlijke naam, dat taalbeheersing van het Nederlands hoe dan ook fundamenteel, essentieel en een eerste prioriteit is. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: We zijn het eens over de twee sporen die bewandeld moeten worden: dat in de eerste plaats een goede kennis van het Nederlands nodig is als basis om goed te kunnen functioneren in onze samenleving, maar ook dat vroeg starten met het aanleren van een vreemde taal – sommigen spreken ook thuis een vreemde taal – geen beletsel hoeft te zijn voor een goede kennis van het Nederlands.

Mijnheer De Ro, u weet dat ik de vrijheid van onderwijs een warm hart toedraag, maar gelet op een aantal opmerkingen over de waarde van adviezen die gegeven worden, zoals het advies dat u aanhaalt om niet vóór het vijfde leerjaar te starten met een vreemde taal, heb ik de bezorgde scholen geantwoord. Zoals mij gevraagd werd, heb ik aan alle scholen individueel nog eens laten weten wat er allemaal mogelijk is. Ik stel vast dat heel veel scholen in Vlaanderen gebruikmaken van die mogelijkheden en zeer goed weten dat een advies iets helemaal anders is dan een dwingende richtlijn. Voor mij is het meer dan perfect als scholen aan kinderen op heel jonge leeftijd al taalinitiatie geven in een andere taal, of zelfs vroeger met officiële lessen Frans starten, maar ik vind wel dat het kwaliteitsvol moet gebeuren.

Zo kom ik bij de zorg geuit door de heer Daniëls. Zeker als het over Frans gaat, is er wel een zorg. Het is niet voor niets dat ik nog maar een paar weken geleden een akkoord heb gesloten met Frankrijk om het voor leerkrachten uit de grensstreek mogelijk te maken om in Frankrijk een aantal maanden een onderdompeling te krijgen in het Frans en om zo de liefde voor het Frans te vergroten. Dat is ook de reden waarom we in de hervormde lerarenopleiding de aandacht voor taal hebben versterkt. Dat zijn allemaal zaken die er moeten toe bijdragen dat die vrees die op een aantal fronten en ook pedagogisch bestaat, wordt weggenomen. U vindt in mij een absolute medestander als u zegt dat er geen contradictie bestaat tussen het goed leren van het Nederlands en het goed beheersen van een vreemde taal.

Mijnheer De Meyer, u hebt, wat mij betreft, volledig gelijk als u wijst op het grote belang van het Nederlands. Dat is ook prioritair. Het is van belang dat we die boodschap ook met zijn allen uitdragen.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Kinderen starten heel graag met een andere taal in het lager onderwijs. Steeds meer leerkrachten zijn tijdens hun lerarenopleiding op Erasmus gegaan en zouden bijvoorbeeld in het Engels of in een andere taal les kunnen geven. Onderzoekers zeggen dat het vijf voor twaalf is. Voka zegt dat trouwens ook over de talenkennis van nieuwe instromers op de arbeidsmarkt. In Vlaanderen bestaan er documenten – u noemt ze adviezen – die voor de directeur of de leerkracht die zoiets van zijn koepel krijgt, bijna de waarde hebben

van een decreet. Ze krijgen geen Belgisch Staatsblad of uittreksels van het parlement, zij krijgen dit.

Minister Hilde Crevits: Maar ze krijgen wel mijn brieven.

Jo De Ro (Open Vld): Ze krijgen uw brief, ja. Maar ik kan er niet bij dat de vrijheid van onderwijs in Vlaanderen anno 2018, in het Europa van vandaag gebruikt wordt om te zeggen: 'In het Vlaams Parlement wordt het wettelijk mogelijk gemaakt om vroeger te starten met dat taalonderwijs, maar doe het toch maar niet.' Ik heb maar één oproep aan al die basisscholen: denk aan het belang van de kinderen en niet langer aan het belang van de koepels. En geef gewoon les in vreemde talen in het lager onderwijs. De kinderen zullen erop vooruitgaan. (*Applaus bij Open VLD*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Björn Anseeuw aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de beschikbaarheid van voldoende middelen voor de renovatie van sociale woningen

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Minister, collega's, vandaag groeien er in Gent kinderen op tussen de schimmels in slecht onderhouden sociale huurwoningen. Erger nog, vandaag groeien er in Gent ook kinderen op die niet langer bij hun ouders thuis mogen wonen, niet omdat ze slechte ouders hebben, maar omdat de woning waarin ze verblijven, hen ziek maakt.

Collega's, velen onder ons hebben zelf kinderen. Stel u voor dat u vanavond de boodschap krijgt dat uw kinderen niet meer bij u thuis mogen wonen, om redenen waar u zelf niets kan aan doen. Dat zou u niet pikken, en terecht. Die mensen hebben evenwel geen keuze, en de problemen zijn blijkbaar al jaren gekend. Wonen is nochtans een grondrecht, en dan lijkt me een gezonde woning de ondergrens. Maar er is meer: mensen in een sociale woning van WoninGent lopen ook de kans om sociaal geïsoleerd te geraken, want er zijn wel wat huurders die zich zo hard schamen voor de lamentabele toestand van hun woning dat ze die niet meer durven te tonen aan bezoekers zodat ze dus geen bezoek meer over de vloer krijgen. Alsof dat nog niet genoeg is, zijn er ook nog wat steunbalken in het dak die door en door rot zijn. Dat is ronduit gevaarlijk.

De eerste vraag die op ieders lippen brandt, is natuurlijk: hoe is het zover kunnen komen? We weten immers dat Vlaanderen vandaag meer dan ooit investeert in sociaal wonen.

En dus is het toch bijzonder om vast te stellen dat de resultaten op het terrein verre van ideaal zijn – en dan druk ik me voorzichtig uit. Ik hoor dan de OCMW-voorzitter, Rudy Coddens, zeggen dat Vlaanderen niet genoeg doet. En ik vind dat vreemd, maar ik wil u toch de vraag stellen, minister, of u vandaag genoeg geld beschikbaar houdt om alle aanvragen voor renovatie of nieuwbouw van sociale woningen positief te beantwoorden.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Anseeuw, ik kan u zeggen dat er geen wachtlijsten zijn bij de VMSW, zowel voor nieuwbouw als voor renovatie. Dat betekent dat alle ingediende projecten zijn gehonoreerd, ook die van WoninGent. Concreet gaat het over 547 nieuwbouwwoningen en 357 renovaties. U hebt het

zelf al gezegd, maar ik wil hier nog eens herhalen dat er deze legislatuur recordbedragen zijn geïnvesteerd in sociale huisvesting: 3,8 miljard euro ten opzichte van 2,5 miljard euro tijdens de vorige legislatuur, wat toch ook al een behoorlijke investering was.

Vanuit Vlaanderen worden aan de SHM's natuurlijk ook nog andere subsidies gegeven zoals voor sloop, voor grondverwerving, voor het aanleggen van rioleeringen enzovoort. Ik heb de debatten en de discussies gevolgd en het klopt natuurlijk dat het in grootstedelijke gebieden zoals Gent en Antwerpen voor de maatschappijen net iets moeilijker is om die renteloze leningen terug te betalen omdat zij te maken hebben met een profiel van huurders die net iets minder kapitaalkrachtig zijn dan anderen. Dat is niet alleen zo bij WoninGent maar ook bij Woonhaven Antwerpen. Ik heb erkend dat dat moeilijk is, maar moeilijk kan ook. Zo heeft men bij Woonhaven ontzettend hard geïnvesteerd, niet zozeer in nieuwbouw dan wel in renovatie, daar hebben ze een prioriteit van gemaakt.

Er zijn natuurlijk ook nog andere factoren die de financiële situatie van een concrete SHM beïnvloeden en dat zijn de huurachterstanden. Collega's, het spijt me, ik wil er absoluut geen politiek spelletje van maken, maar ik betreur de uitspraken wel die daar de afgelopen dagen over zijn gedaan. De huurachterstanden zijn bij WoninGent echt historisch hoog. WoninGent is echt de slechtste leerling van de klas wat die huurachterstanden betreft.

Wat het concrete project betreft waar het over gaat, die zogenaamde Sint-Bernadettewijk in Gent, kan ik u medelen dat WoninGent in 2016 een dossier voor vervangbouw bij de VMWS heeft ingediend. De VMSW is daarmee akkoord gegaan. De dienst Onroerend Erfgoed van de stad Gent heeft daarover gesproken en heeft een negatief advies gegeven. Het dossier is dus nooit op de banken van het schepelcollege beland, lees: de stad Gent heeft dus geen beslissing genomen. Maar het verwijt dat dit de schuld is van Vlaanderen pik ik absoluut niet. Ik pik dat echt niet. Ik denk dat men beter de hand in eigen boezem steekt om een oplossing te zoeken voor deze absoluut mensonwaardige toestanden in Gent. Ik wil er nog aan toevoegen dat indien het stadsbestuur, het college van Gent, een dossier indient voor sloop en vervangbouw, ik dat met bekwame spoed zal behandelen en onmiddellijk op de lijst zal zetten. (*Applaus bij de N-VA*)

Björn Anseeuw (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt inderdaad een aantal pijnpunten aangehaald. Het is bijzonder vreemd dat WoninGent in dit geval een aanvraag doet tot sloop en vervangbouw bij de VMSW terwijl WoninGent de facto de stad Gent is, want meer dan 98 procent van de aandelen van die huisvestingsmaatschappij is eigenlijk van de stad Gent. Dat is toch een bizarre vorm van besturen: de stad Gent die zichzelf eigenlijk afremt. En natuurlijk zijn die kwetsbare huurders daar de klos van.

Ik heb ook het visitatierapport dat dit jaar is gepubliceerd over WoninGent er nog eens op nagelezen en wat u aanhaalt, klopt. In dat rapport komt ook naar voren dat het financieel wanbeheer binnen WoninGent echt een probleem is. En de resultaten zijn er jammer genoeg naar. Minister, wat kan de Vlaamse Regering nog doen gegeven het wanbeheer binnen WoninGent? Hebt u een stok achter de deur om WoninGent tot ander en beter gedrag aan te sporen met het oog op het welzijn van de huurders?

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, collega's, het is onaanvaardbaar dat deze ongeschikte woningen worden verhuurd door een sociale huisvestingsmaatschappij, en zoals de minister zegt: er zijn wel degelijk recordbedragen ter beschikking gesteld om te investeren, vanuit het Klimaatfonds, maar ook vanuit de renovatiebudgetten. Er zijn sociale huisvestingsmaatschappijen die de

voorbijde jaren zwaar hebben geïnvesteerd in renovatie van sociale woningen, en er zijn er ook die tekortschieten.

Minister, de CD&V-fractie wil ertoe oproepen om de VMSW versneld in te schakelen bij het begeleiden van die sociale huisvestingsmaatschappijen die slecht presteren op het vlak van woonkwaliteit. Er móet daar versneld ondersteuning komen bij de renovatieplanning van die huisvestingsmaatschappijen die slecht scoren op het vlak van woonkwaliteit. Mijn vraag is dan ook: hoe kunt u die versnelde begeleiding en ondersteuning organiseren zodat de mensonwaardige woonomstandigheden kunnen worden aangepakt? (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp.a): Collega's, de budgetten om sociale woningen in Vlaanderen te renoveren, stijgen al negen jaar op rij. Dat moet worden erkend. Ook in Gent probeert het stadsbestuur zijn steentje bij te dragen. Het heeft daar 10 miljoen euro voor op tafel gelegd. Laten we immers niet vergeten dat de stad Gent een zeer groot, maar ook een zeer oud sociaal woonpatrimonium heeft, dat aan renovatie toe is. Minister, ik heb ook gelezen in het visitatierapport dat collega Anseeuw ook aanhaalt, dat uw diensten erkennen dat daar een grote vooruitgang in wordt geboekt. Ik dank u trouwens ook omdat u aankondigt dat u zich wilt engageren om het dossier van de Sint-Bernadettewijk prioritair op de lijst voor renovatie te zetten. Anderzijds, collega's, hebben we inderdaad de beelden gezien, hebben we gezien dat mensen zijn gehuisvest in woningen die ongezond zijn, woningen met mogelijk veiligheidsrisico's, en daar zijn geen excuses voor. Daarom mijn vraag aan u, minister: hoe kunnen we ervoor zorgen dat we enerzijds met zijn allen die renovatiebeweging nog meer versterken en volhouden, en er anderzijds voor zorgen dat dergelijke toestanden zich niet meer voordoen, waar dan ook in Vlaanderen?

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): Mijnheer Anseeuw, ook ik was gechoqueerd door de beelden, natuurlijk, maar voor al wie het woonbeleid opvolgt – en ik reken u daar ook toe –, komen deze problemen natuurlijk niet uit de lucht vallen. Iedereen die het woonbeleid al langer volgt, weet dat er onvoldoende sociale woningen zijn en weet dat een groot deel van de woningen die er zijn, kwalitatief ontoereikend is. Dat weten we, dat weet u ook, dat weet de minister ook al jaren. Haar beleid is er zelfs op gebaseerd. Op regelmatige basis bevraagt de minister dan ook de sociale maatschappijen over de vooruitgang qua renovatie. Uit de meest recente bevraging blijkt dat vandaag in heel Vlaanderen nog steeds een op vijf woningen nog niet voldoende is gerenoveerd, dat die staat nog steeds onaanvaardbaar is. Dus, is er een probleem? Ja. Dat probleem is er in héél Vlaanderen. Is er een inhaalbeweging gestart? Ja, maar er ligt nog werk op de plank, we zijn er nog niet, nog lang niet, en daar moeten we met zijn allen de nodige initiatieven toe nemen.

Minister Liesbeth Homans: Collega Moerenhout, dat er nog een paar tandjes bij moeten worden gestoken, dat erken ik, maar dat is niet mijn verantwoordelijkheid. Elke SHM kan autonoom beslissen welke prioriteit ze geeft. Ze kan bijvoorbeeld al dan niet investeren in nieuwbouwwoningen of renoveren. Ik zie dat er grote maatschappijen zijn die bewust voor die laatste optie hebben gekozen. Ik vind dat ook een verstandige optie. Waarom? U zegt het zelf: ons patrimonium in Vlaanderen is zeer verouderd. Heel veel sociale huurders betalen eigenlijk meer voor hun energiefactuur dan voor hun werkelijke huishuur. Dat mogen we niet tolereren. Ik heb u de budgetten genoemd. Ik ben collega Vandenbroucke ook dankbaar dat hij die ook erkent. Ik neem aan dat u ook erkent dat er inderdaad sprake is van historische recordbedragen. Dat is ingezet in de vorige legislatuur, dat wil ik dan ook weer erkennen, maar in deze legislatuur is er nog 53 procent bij gekomen.

Wat dat visitatierapport en de visitatiecommissie betreft: er is inderdaad verbetering, ik heb dat ook nooit ontkend, maar wat nog altijd een probleem is bij WoninGent, dat zijn de huurachterstallen. Er worden vorderingen geboekt, maar dat is echt nog wel een fundamenteel probleem, en WoninGent is echt de slechtste leerling van de klas als je weet dat er in 2016 sprake was van 9 procent huurachterstallen, wat eigenlijk goed is voor 3,2 miljoen euro. 3,2 miljoen euro op een begroting van een SHM is natuurlijk wel heel veel.

Wat ga ik verder doen? Ik heb dat ook al in de media aangekondigd: een toezichthouder sturen en eventueel, als dat nodig is, ook de wooninspectie.

Maar ik ga er vanuit dat het misschien niet zo ver moet komen. We zullen afwachten.

Mevrouw Taeldeman, door de VMSW is er ondertussen een aanbod gedaan aan WoninGent om een begeleidingscommissie op te starten. Ik ga er vanuit dat als WoninGent deze problematiek au sérieux neemt – ik hoop dat ze dat doen en ik ga daarvan uit –, dat deze onmiddellijk van start kan gaan.

In 2017 is er 10 miljoen euro extra vanuit mijn budget Wonen uitgetrokken voor de SHM's die zeer actief zijn. Van die 10 miljoen heeft WoninGent 300.000 euro gekregen en Woonhaven 1,2 miljoen euro. Dat ligt niet aan het feit dat Woonhaven toevallig in mijn eigen stad ligt, maar aan het feit dat Woonhaven vier keer zo actief is geweest dan WoninGent, zeker wat betreft het renoveren van woningen. Dus 10 miljoen euro extra in 2017. In 2018 zal het 15 miljoen euro extra zijn. Dat geld wordt dit jaar nog uitgekeerd.

Mijnheer Vandenbroucke, ik ben blij met uw zeer ingehouden tussenkomst. Ik respecteer dat ook. Ik was absoluut niet gediend met bepaalde uithalen die zijn gebeurd. Ik ben zeer blij dat u die niet herhaalt.

Als er in 2016 voor die bepaalde wijk een dossier is ingediend voor sloop of vervangingsbouw, dan is daar nadien niets meer mee gebeurd. Als minister van Wonen bekommerd om al die mensen die in die woningen moeten wonen, roep ik u als Gentenaar op om zo snel mogelijk binnen het schepencollege een beslissing te nemen en dat dossier op de lijst van de VMSW te laten zetten. Als er geen beslissing wordt genomen door het college, door het stadsbestuur, dan komt het natuurlijk niet op de lijst. Ga alstublieft voor het dossier van de sloop! (*Applaus bij de N-VA*)

Björn Anseeuw (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben teleurgesteld over de tussenkomsten van een aantal collega's. Ik had gehoopt dat de linkerkzijde – Groen en sp.a – de hand in eigen boezem zou steken en haar verantwoordelijkheid zou erkennen. Maar wat doet u? De ene vraagt hoe we er samen voor kunnen zorgen dat het probleem wordt opgelost, terwijl Vlaanderen zijn deel doet. De middelen zijn voorhanden, alleen worden ze blijkbaar niet opgevraagd door de stad Gent. Groen zegt dat het probleem in heel Vlaanderen hetzelfde is. Dat is natuurlijk niet zo. Het is het Gentse stadsbestuur dat het dossier laat schimmelen in een schuif waardoor de huizen ook beginnen te schimmelen. Ik vind het jammer dat u vandaag de kans niet hebt gegrepen om uw eigen verantwoordelijkheid daarin te nemen als partij. Nu is het voor de Gentenaar wel duidelijk op wie ze kunnen rekenen voor een goede woning en op wie ze helemaal niet moeten rekenen. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Willy Segers aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de oproepingsbrieven voor de gemeenteraadsverkiezingen in de faciliteitengemeente Sint-Genesius-Rode

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

Willy Segers (N-VA): Voorzitter, minister, geachte collega's, we naderen 14 oktober, de dag van de lokale verkiezingen. U kunt er dan gif op innemen dat er wel wat roert in de faciliteitengemeenten.

Enkele weken geleden heeft de gouverneur van Vlaams-Brabant in opdracht van minister Homans Nederlandstalige oproepingsbrieven verstuurd naar alle inwoners van de faciliteitengemeenten. Die opdracht van de minister was louter gebaseerd op de bestaande taalwetgeving, namelijk dat besturen in de faciliteitengemeenten met hun inwoners in het Nederlands moeten communiceren. Het kan op vraag van de inwoner zijn om al dan niet telkens opnieuw een Franstalige vertaling te krijgen. We weten ondertussen dat de besturen in de faciliteitengemeenten spitsvondig omgaan met deze wetgeving.

Ik heb een specifieke vraag over Sint-Genesius-Rode omdat daar in het schepencollege geen consensus werd gevonden om alsnog eigen oproepingsbrieven te versturen. Daartoe heeft men vorige vrijdag bij hoogdringendheid een gemeenteraad bijeengeroepen die beslist heeft om alsnog eigen oproepingsbrieven te versturen. Dat betekent dat in die gemeente opnieuw inwoners twee verschillende oproepingsbrieven krijgen, met alle mogelijke verwarring van dien.

Minister, wat is uw reactie op deze manier van besturen?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega Segers, dat er opnieuw discussie is over de oproepingsbrieven, toont aan dat er nog zekerheden zijn in het leven, nietwaar? U zei het zelf al in uw inleiding, maar ik wil toch nog even aangeven wat ik precies gedaan heb.

Ik heb aan de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant de opdracht gegeven om de oproepingsbrieven te versturen. Hij heeft dat ook zeer braaf gedaan, volgens de code van het goed bestuur. Tegelijkertijd heeft hij ook aan de faciliteitengemeenten laten weten dat hij het gedaan heeft, zodat ze dat niet opnieuw moesten doen.

Het college van de gemeente Sint-Genesius-Rode nam inderdaad de beslissing om alsnog zelf ook oproepingsbrieven te versturen. Als ik het goed heb, werd de consensus daar doorbroken door mevrouw Sobrie. Daardoor moest er in allerijl nog een gemeenteraad bijeenkomen. Op die gemeenteraad werd beslist om toch nog eens heel 'stout' te zijn, de taalwetgeving niet na te leven en toch eigen oproepingsbrieven te versturen. Op die manier werd onduidelijkheid gecreëerd bij de inwoners.

Om te antwoorden op uw concrete vraag: de gemeenteraad heeft die beslissing genomen en ik heb die beslissing vernietigd. Ik heb dat ook laten weten aan de gemeente Sint-Genesius-Rode. Collega Segers, en andere mensen hier die dit thema opvolgen, jullie kennen mijn standpunt en dat van mijn voorgangers in dossiers in verband met faciliteitengemeenten: het gaat over een gemeente op Vlaams grondgebied met voorrang voor het Nederlands. Daar wijk ik geen millimeter van af. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

Willy Segers (N-VA): Minister, bedankt voor het antwoord wat betreft uw duidelijk standpunt om, net als uw voorgangers collega Keulen en collega Bourgeois, steeds die lijn aan te houden en te bewaren. Ik vind dat een heel goede zaak. Uiteraard moeten we afwachten wat de toekomst brengt voor deze kwestie. Ik denk dat een aantal aspecten de komende maanden en misschien zelfs jaren ongetwijfeld weer op ons afkomen: het gebruik van ongrondwettelijke taalregisters moet opnieuw in vraag gesteld worden. We kunnen weer in een burgemeesterscarrousel belanden. Op de vooravond van lokale verkiezingen denk ik dat het een mooi politiek signaal zou zijn om duidelijk aan te geven dat we dit soort praktijken niet meer dulden. Iedereen verwacht goed bestuur van lokaal bestuur. Ik denk dat de burgers, en zeker de inwoners van die faciliteitengemeenten, daar stilaan hun buik van vol hebben. Ik denk dat dit het moment is om, vanuit het faciliteitengebeuren, te pleiten voor degelijk lokaal bestuur in die gemeenten.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Minister, je ruikt de verkiezingen. Dit lijkt me bijna posttraumatisch. Ik heb de indruk dat er een medisch aspect aan vasthangt. Dit is gewoon doelloos, omdat de spelregels vastliggen. De opeenvolgende Vlaamse regeringen waren duidelijk: de oproepingsbrieven moeten opgesteld zijn in het Nederlands.

Mijn vraag is of u een idee hebt van de kostprijs voor de gemeenschap van dit slecht theater?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega Doomst, neen, ik heb geen exacte raming van de kostprijs. Ik vind elke euro gewoon te veel. We hebben aan Lodewijk De Witte, de gouverneur, gevraagd om de oproepingsbrieven te versturen. Hij heeft dat ook gedaan. Hij heeft tegelijkertijd aan de betrokken faciliteitengemeenten laten weten dat zij dat niet meer moesten doen omdat hij het al gedaan had. Elke euro die de gemeenten daar nog aan uitgeven, is een euro te veel, op kosten van de inwoners van die gemeenten. Dat vind ik heel jammer.

Mijnheer Segers, ik ben blij dat u mijn houding steunt. Ik zal niet afwijken van mijn lijn. U kent mij. Er zijn in dit parlement al verschillende vragen gesteld over die faciliteitengemeenten. Het enige wat ik politiek kon en wou doen, is vernietigen. Ik heb in dezen dan ook mijn verantwoordelijkheid genomen en de beslissing van de gemeenteraad van Sint-Genesius-Rode in verband met die oproepingsbrieven onmiddellijk vernietigd.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

Willy Segers (N-VA): Minister, collega's, ik denk dat het overduidelijk is dat de communautaire problemen in de Vlaamse Rand nog niet gedoofd zijn, ondanks bepaalde oplossingen, zoals het BHV-verhaal. Ik denk dat dat vooral te wijten is aan de Franstalige politieke besturen in die randgemeenten, die duidelijk aansturen op communautaire conflicten. Het is een verschijnsel dat je in andere gemeenten met faciliteiten niet ziet, maar wel in de Rand.

Wij houden dit verder in het oog. We zijn blij dat de minister dit ook verder in het oog houdt. Wat ons betreft mag er echt paal en perk gesteld worden aan die Franstalige arrogantie in de Rand. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Bert Maertens aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het investeringsbeleid voor de binnenvaart in Vlaanderen

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Minister, u zegt het zelf heel veel en ook heel graag – en terecht: 80 procent van de Vlaamse bedrijven ligt op minder dan 10 kilometer van een bevaarbare waterweg, en dat biedt enorm veel opportuniteiten. Dat weten we uiteraard. U investeert daar ook heel hard in: u investeert bijvoorbeeld in het verhogen van de bruggen op het Albertkanaal om grotere schepen toe te laten, u investeert in het bevaarbaar maken en houden van de Leie voor grote schepen, extra kaaimuren enzovoort. Dat is heel wat budget voor de Vlaamse waterweg.

Vlaanderen heeft de doelstelling om tegen 2030 minstens 30 procent van het goederentransport te laten verlopen over het water of via het spoor. Nu zegt Voka op basis van een studie van het Federaal Planbureau dat het goederenvervoer tegen 2030 met 45 procent zal stijgen in Vlaanderen. Dat is enorm veel. Hans Maertens van Voka – geen familie trouwens – komt nu met de stelling dat de Vlaamse doelstelling te laag is en dat we tegen 2030 minstens 34 procent van het goederentransport over het water of via het spoor moeten laten gebeuren, en zelfs 40 procent tegen 2050.

Minister, wat is uw reactie op die stelling van het Voka?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Enerzijds is er natuurlijk het toenemende fileprobleem en de prognose van de toename van het vrachtverkeer, gekoppeld aan de vaststelling dat er nog zoveel ruimte is op de waterweg, waarin we zullen investeren. Ons antwoord is dat we willen gaan naar een modal shift, maar dat er ook een mental shift nodig is bij de ondernemers zelf. Men moet veel meer nadenken over het gebruik van die waterweg en over de vestigingsplaats van nieuwe ondernemingen langs het water, die dat water dan ook kunnen gebruiken om goederen te transporteren.

De taak van de overheid is investeren, innoveren en faciliteren. Investeren doen we resoluut. Het budget in 2014 was ongeveer 210 miljoen euro, en dat is nu 280 miljoen euro geworden. Eenmalig komt er nu nog 81 miljoen euro bovenop. Dat spenderen we bijvoorbeeld aan werken op het kanaal Brussel-Charleroi om maar iets te zeggen. Ook Gent-Terneuzen krijgt extra middelen. Dat is het luik investeren.

Ik geef een voorbeeld van innoveren. We willen de transportkosten natuurlijk naar beneden halen in vergelijking met de organisatie van het transport over de weg via het vrachtverkeer. We moeten er eenvoudigweg voor zorgen dat transport over het water goedkoper wordt. Daarom werken we aan autonoom varen. Iedereen heeft tegenwoordig de mond vol over autonoom rijden, maar wat veel sneller realiteit zal zijn, is autonoom varen.

We hebben op het Vlaamse niveau een platform opgericht om die initiatieven wat te coördineren. Er komt eind deze maand al een proefproject met autonoom varen. We starten op de IJzer tussen Nieuwpoort en Diksmuide met autonoom varen via een groot schaalmodel. Daar zal een schip varen en autonoom gebruikmaken van de sluisen.

Het derde element is faciliteren. Via <https://multimodaal.vlaanderen> zorgen we voor matchmaking, een beetje zoals Ingeborg deed op televisie. We brengen

partners samen, in dit geval bedrijven. Als ze schepen gebruiken, zorgen we ervoor dat ze niet leeg varen. Ik geef een concreet voorbeeld: Celis bouwmaterialen in Leuven gaat zijn bouwmaterialen halen in de haven van Antwerpen en vaart met een leeg schip van Leuven naar Antwerpen om terug te komen met een vol schip. Datzelfde schip vervoert nu bakken bier van AB InBev naar de haven van Antwerpen. Daar wordt het schip geruimd, gekuist en vervolgens komt het terug met bouwmaterialen. Dat is een vorm van matchmaking, waarbij de overheid als matchmaker tussen bedrijven opereert zoals Ingeborg op televisie, als het gaat over het gebruiken van de binnenvaart.

Investeren, innoveren en faciliteren: op die drie fronten zijn we serieus aan het evolueren.

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): U bent duidelijk fan van Ingeborg. Ik ken haar vooral van het programma Schuif Af, maar we weten allemaal dat dat nu net niet de bedoeling is met de binnenvaart. Die moet omhoog.

Minister, een aantal dingen waar ook de lokale besturen een opdracht hebben, zijn mogelijk en haalbaar, bijvoorbeeld het voorzien in bedrijventerreinen aan het bevaarbare water. Die taak kunnen wij allemaal als lokaal bestuurder opnemen. Wat betreft het faciliteren hoor ik dat de Vlaamse overheid, De Vlaamse Waterweg, erin moet slagen om de transportbedrijven echt op dat water te enten en zich erop te begeven.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Er zijn in Vlaanderen heel wat kleinere waterwegen die vandaag door te kleine sluizen en door problemen met de diepte niet bevaarbaar zijn. Ik ben ervan overtuigd dat u vandaag grote en goede werken doet. In een volgend stadium moeten we kijken naar die kleinere waterwegen. Hebt u dienaangaande concrete plannen en ideeën?

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

Dirk de Kort (CD&V): Minister, het is goed dat u de voorbije jaren in heel wat investeringsmiddelen hebt voorzien voor infrastructuur. Dat verklaart het positieve resultaat: de binnenvaart neemt toe. In 2017 was er een groei van 6,5 procent. Dat komt neer op iets meer dan 175.000 vrachtwagens op de weg. U zorgt er dus voor dat er minder files zouden kunnen zijn op onze wegen. Er moet volop en nog meer in die infrastructuur worden geïnvesteerd.

In het kader van de begroting 2019 neemt u nog initiatieven, onder meer een bijkomende investering van 5 miljoen euro voor hinterlandsubsidies. Er is een projectoproep om het gebruik van de lichter te stimuleren. Ook het budget voor De Vlaamse Waterweg groeit met 12 miljoen euro. Dat is allemaal zeer positief.

Het is ook zeer belangrijk dat er een goede dienstverlening is voor de binnenschippers. Wij hebben heel wat bevoegdheden gekregen. In het verslag van de ombudsman lezen wij dat daar toch wel een tandje bij kan worden gestoken omdat er zowel bij het binnenvaartloket als bij de binnenvaartcommissie nog een achterstand is in de dossiers. Dat heeft uiteraard ook een economische impact. Is er in de behandeling van die dossiers enige vooruitgang?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, ik deed deze zomer een Voka-bedrijfsstage bij Marlux, een Europese topper in betonproducten – ik denk dan aan klinkers. Zij zijn gevestigd in onder meer Tessenderlo en Heusden-Zolder. Ik vroeg hun wat ze per schip vervoerden. 'Mijnheer Keulen,' zeiden ze, 'bijna niets,

want de weg met zijn onvermijdelijke files is nog altijd rendabeler omdat wij wel laad- en loskades hebben maar geen laad- en losinfrastructuur, meer bepaald kranen. Als wij zelf moeten improviseren, verliezen wij te veel tijd.' Het gaat vaak over practica. Het gaat niet over de grote schema's. We moeten op een aantal laad- en loskades die er al liggen, zorgen voor laad- en loskranen. Dan ga je meteen winsten boeken. Het gaat over vervoer over de binnenwateren met schepen tot 1200 ton. Die zijn geholpen met laad- en loskranen, boven op de reeds aanwezige laad- en loskades.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik vergat daarnet te zeggen, of kon dat door de beperkte tijd niet doen, dat we er op het vlak van het faciliterende ondersteunen van de binnenvaart en de ondernemingen wel voor zorgen dat we mee participeren in een programma inzake kaaimuren. Heel concreet wil dat zeggen dat, gelet op de vaststelling dat 80 procent van de ondernemingen in Vlaanderen dicht bij een waterweg ligt, die ondernemingen er gebruik van moeten maken. Daarvoor is soms een grote investering nodig in de vorm van een kaaimuur. De Vlaamse overheid dekt 80 procent van de factuur voor de aanleg van een kaaimuur. De onderneming moet maar 20 procent betalen. Daarom hebben wij de ambitie om ervoor te zorgen dat alle bedrijventerreinen minstens één gemeenschappelijke kaaimuur hebben, zodat minstens de mogelijkheid bestaat om te zorgen voor transport via het water en, dankzij de overslagmogelijkheid, via de kaaimuur.

Als het gaat over de binnenvaartsector zelf, heb je gelijk dat we ook de kleintjes niet mogen vergeten. Ik ben zelf eens meegevaren langs de Kempense kanalen in het noorden, heel mooi en idyllisch. Daar is transport met kleinere schepen waarbij er heel wat sluizen zijn. Je hebt er een sluiswachter die met zijn wagentje naast het schip rijdt, parallel langs het kanaal, om de sluis te gaan openen. Aan de volgende sluis denk je: tiens, ik ken die mens precies. Het is diezelfde sluiswachter die bij de vorige sluis ook aanwezig was en met zijn autootje langs het kanaal rijdt om de volgende sluis te gaan openen. Op dat vlak willen we zorgen voor een betere dienstverlening door een automatische bediening op afstand van zowel de sluizen als de bruggen. Daar zijn we nu stelselmatig mee bezig, onder andere vanuit Zemst, waarbij we stelselmatig meer bruggen vanuit een centraal punt bedienen. Hetzelfde willen we doen met sluizen. We investeren ook in die sluizen en bekijken in welke mate we die kleine binnenvaartspelers extra zouden kunnen ondersteunen.

Bert Maertens (N-VA): Ik ben het er uiteraard mee eens dat u eerst werk maakt van de grote werken. Die zijn nodig, die zijn noodzakelijk, ook in Europese projecten zoals het Seine-Scheldeverhaal met de verbinding naar Frankrijk vanuit Vlaanderen. We weten allemaal dat de wegen dichtslibben door grote vrachtwagens. We moeten daar echt iets aan doen. We zijn daar mee bezig. Dat doet me groot plezier. Ik denk ook dat dit kamerbreed wordt gedragen hier in het Vlaams Parlement. Ik hoop dat we in de toekomst nog meer middelen kunnen krijgen. U had het al over meer dan 80 miljoen euro extra voor binnenvaart-investeringen. We moeten in de toekomst die weg, die waterweg blijven opgaan. Dat zal van groot belang zijn voor de leefbaarheid van Vlaanderen en van de steden in Vlaanderen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Joris Vandenbroucke aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de problematische samenwerking tussen De Lijn en de lokale besturen

ACTUELE VRAAG van Karin Brouwers aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de uitbouw van een succesvol openbaar vervoer als alternatief voor de wagen en de eventuele bijkomende middelen die hiervoor nodig zijn

ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de inspraak van lokale besturen bij De Lijn

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp-a): Voorzitter, minister, collega's, enkele dagen geleden kopte een krant dat burgemeesters zich ergeren aan De Lijn. In dat artikel kwamen lokale bestuurders uit Antwerpen, Gent, Leuven en Kortrijk aan het woord, van alle gezindten, die getuigenis aflegden over de soms problematische samenwerking met De Lijn. Dat zijn allemaal bestuurders uit steden die echoden wat wij eerder ook al lasen in een andere krant in de reeks 'De Lijn bolt niet meer', enkele maanden geleden. Daar waren het landelijke burgemeesters uit de Westhoek die ook hun beklag deden over de samenwerking met De Lijn.

Minister, u bent volop bezig met de omslag naar basisbereikbaarheid. De regering heeft er al heel wat teksten rond goedgekeurd. Het is de bedoeling om Vlaanderen in te delen in vijftien vervoerregio's en om de lokale besturen mee aan tafel te zetten om hen toe te laten om mee het openbaar vervoer van de toekomst uit te tekenen.

In theorie klinkt dat zeer goed, maar het valt mij wel op wanneer ik die krantenartikelen lees, dat heel wat lokale bestuurders nu al grote twijfels uiten over de werkbaarheid van dat verhaal. Dan zie ik vooral twee kritieken opdoemen. Enerzijds heb je er een aantal, vooral uit de steden, die zeggen dat ze niet voldoende beslissingsbevoegdheid zullen hebben om echt lokaal mee te kunnen beslissen over hoe trams en bussen moeten rijden in onze stad. Anderzijds heb je bestuurders, eerder uit de meer landelijke gebieden, die vrezen dat er te weinig middelen op tafel zullen liggen om het openbaar vervoer in hun gemeente, in hun regio uit te bouwen tot effectief een beter alternatief voor de wagen.

Gelet op het feit dat het decreet op de basisbereikbaarheid nog besproken en goedgekeurd moet worden in het parlement, is mijn vraag welke initiatieven u nu nog gaat nemen om een draagvlak te vinden bij de lokale bestuurders voor uw hervorming.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, files, luchtvervuiling: wij denken dat de roep naar kwaliteitsvol, groener openbaar vervoer alleen maar sterker wordt. U bent inderdaad bezig met de omslag naar basisbereikbaarheid. Wat is dat nieuwe systeem van openbaar vervoer? Dat is in de eerste plaats vraaggestuurd en dat is elementair.

Maar wat ook heel belangrijk is, is dat de gemeenten, die De Lijn nu soms verwijten dat ze te weinig te zeggen hebben, een volwaardige inspraak krijgen. Voor het vervoer op maat, de 'first' en 'last mile', gaan ze zelfs zelf kunnen beslissen wat dat allemaal precies zal moeten inhouden. Ook over de budgetten

kunnen ze beslissen. Maar over die budgetten gaat het nu. U hebt altijd gezegd dat dit een budgettair neutrale operatie moet worden. Een deel van het geld dat nu naar De Lijn gaat, zal naar die vervoerregio's moeten gaan, waar de gemeenten in zitten. Het is alleen nog niet duidelijk hoeveel en hoe dat allemaal gaat gebeuren. En nu beginnen de protesten al te komen. We hebben een advies van de Mobiliteitsraad (MORA) gekregen, dat zegt dat er misschien toch wat geld bij zal moeten komen met het nieuwe systeem, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) vraagt bijkomende middelen, en gisteren hebben we kunnen lezen wat sommige burgemeesters er allemaal over vinden.

Voor ons is 'budgetneutraal' geen fetisj. Ik heb u dat in de commissie ook al gezegd. Dat kan geen fetisj zijn. U hebt trouwens zelf onlangs in bijkomend aanbod voorzien op een aantal lijnen om die te versterken. Als je vraaggestuurd wilt werken, moeten we ook in voldoende aanbod kunnen blijven voorzien, en dat mag niet standaard betekenen dat er dan maar ergens anders een bus, die misschien ook nog heel wat klanten heeft, zomaar moet verdwijnen. Dat zal toch allemaal met een zeker evenwicht moeten worden benaderd.

Bovendien hebben we aan die gemeenten gevraagd om in die vervoerregio's met innovatieve ideeën te komen voor dat vervoer op maat. Ik lees verkiezingsprogramma's waarin men spreekt over elektrische en zelfs zelfrijdende shuttles en zo, maar dat kost allemaal geld. Bent u bereid om te overwegen om in bijkomende middelen te voorzien voor het openbaar vervoer in Vlaanderen, zeker vanaf het moment dat het nieuwe systeem van start zou gaan in 2020?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, ik denk dat het devies van De Lijn vandaag is: no money, no love. In heel wat landelijke kernen in Vlaanderen, en zo zijn er heel wat, heb je eigenlijk alleen nog een bussenaanbod tijdens de woonwerk- en de woon-schoolspits, en daarbuiten niet, tenzij als je daar als gemeente apart voor betaalt. Wij hebben dat als gemeentebestuur van Lanaken gedaan.

Vandaag zijn mobiliteit en openbaar vervoer sowieso een issue in de gemeentelijke campagne: verkeersveiligheid, parkeren, alles wat te maken heeft met openbaar vervoer. In tegenstelling tot de twee vorige sprekers moet ik vaststellen dat heel wat collega's die op lijsten aantreden, zelfs het concept 'vervoerregio' niet kennen. Men weet eigenlijk niet dat de lokale besturen vanaf 2020 een stem in het kapittel krijgen, en zelfs niet alleen inspraak krijgen, maar zelfs mee de regie kunnen voeren wat betreft de organisatie van het openbaar vervoer op hun grondgebied.

En dus is mijn vraag, minister, om een tandje bij te steken in de communicatie – iets wat u nochtans goed kunt – om die lokale besturen duidelijk te maken dat zij een stem in het kapittel krijgen, dat het geen verkapte besparingsoperatie is, en dat zij meer te bieden kunnen hebben op het vlak van openbaar vervoer voor de reizigers op hun grondgebied.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: We hebben op 20 juli in de schoot van de Vlaamse Regering het ontwerp van decreet basisbereikbaarheid goedgekeurd. Dat is nu voor adviezen in de verdere procedure gestoken. Daarin delen we Vlaanderen in in vijftien vervoerregio's. In die vijftien vervoerregio's zetten we eindelijk eens op structurele basis iedereen samen die bezig is met mobiliteit: het Agentschap Wegen en Verkeer, het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, De Lijn, NMBS, Infrabel en ook de lokale besturen. En eindelijk geven we die lokale besturen rechtstreeks zeggenschap en beslissingsmacht over de organisatie van mobiliteit en de organisatie van De Lijn.

Heel concreet hebben we het aanbod van De Lijn opgedeeld in een kernnet, een aanvullend net en vervoer op maat. Wat dat kernnet betreft, hebben die vervoerregio's een adviesbevoegdheid, maar als het gaat over het aanvullend net en het vervoer op maat, hebben zij zeggenschap en beslissingsmacht. Als het over vervoer op maat gaat, krijgen ze zelfs een budget, waarbij zij autonoom kunnen beslissen: als er vandaag een bus of een belbus van het dorpsplein naar een bedrijventerrein rijdt, en zij vinden dat ze dat zelf beter kunnen doen via bijvoorbeeld een private maatschappij, dan kunnen ze dat vanaf volgend jaar zelf beslissen. We zorgen er ook voor dat er binnen die vervoerregio's een vervoersplan wordt opgemaakt, zodat de neuzen in dezelfde richting staan tussen de lokale besturen en alle mobiliteitsspelers.

Waarom doen we dat? Er zijn twee hoofdredenen. Een, omdat we meer vraaggestuurd willen werken en efficiënter met de middelen willen omspringen. Twee, om ervoor te zorgen dat die lokale besturen rechtstreeks inspraak krijgen.

De burgemeesters hebben altijd gezegd: 'Wat De Lijn doet, met haar middelen, dat kunnen wij beter.' En ik geloof dat ook. Maar dat zal men dan wel moeten bewijzen. Niets is zo gemakkelijk als zeggen: 'Ik kan beter doen met meer budget.' Het is nogal evident dat je dat kunt.

Maar men heeft gezegd: 'Wij willen beslissingsmacht én budget.' Wel, men krijgt beide. En nu is het moment aangebroken om dat vanaf volgend jaar ook aan te tonen. Maar men krijgt een fantastische start mee. We hebben namelijk nog nooit zoveel geïnvesteerd in De Lijn. We hebben ervoor gezorgd dat er ondertussen 800 bussen en 110 trams besteld zijn en daarbovenop nog eens 1200 groene bussen voor de volgende jaren. Ook gebeurt er een extra investering van 9 miljoen euro in extra aanbod van De Lijn, over heel Vlaanderen. Daar waar de vraag groot is, zullen we vanaf september van dit jaar en ook een deel van volgend jaar zorgen voor een extra aanbod van De Lijn, 9 miljoen euro extra, en nog eens 9 miljoen euro extra op vlak van de digitalisering, informatie, halteborden, reizigersinformatie. Ook daar komt er dus een extra injectie van 9 miljoen euro. Men kan dus niet zeggen dat men onder het beste gesternte aan de start begint. Maar vanaf volgend jaar kan men zelf verantwoordelijkheid nemen, zelf keuzes maken en uiteindelijk zorgen voor een betere dienstverlening, meer afgestemd op de lokale vragen. Dat is een ongelooflijke omwenteling.

U hebt gelijk dat, wat de communicatie betreft, nog niet iedereen mee is. Bij sommigen breekt er nu al een beetje koudwatervrees uit: 'Oei, we zullen krijgen wat we gevraagd hebben.' Dat is een groot risico dat je soms loopt. Je kunt iemand zo'n plezier doen dat je zegt: wel, je vraagt iets, je zult het krijgen ook.

En vanaf volgend jaar zal men dat krijgen. Maar ik ga ervan uit dat dat vlot zal verlopen. De proefprojecten die hebben gelopen, hebben eigenlijk positieve resultaten opgeleverd. De finale evaluatie volgt nog, maar onze terugkoppeling op dat vlak is eigenlijk wel positief. Het loopt en men slaagt erin om gezamenlijk goede keuzes te maken, beter afgestemd op het vervoer. We kunnen er samen met een gedurfd beleid voor zorgen dat er minder belastinggeld wordt gespendeerd, dat het efficiënter wordt gespendeerd, dat er meer investeringen zijn en dat er een betere dienstverlening is. Dat was het project, de ambitie van deze regering. Ik hoop dat we aan het einde ook zullen kunnen zeggen dat dat volledig geslaagd is. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp-a): Minister, het is goed dat u nog even geduid hebt wat het plan van die hervorming precies is. Maar ik begrijp natuurlijk dat heel wat lokale bestuurders bijzonder kritisch zijn. Want wat is de ervaring van de afgelopen jaren? Dat in heel wat gemeenten en steden in Vlaanderen heel evidente zaken, zoals een buslijn naar het bedrijventerrein, een buslijn naar een

hogeschoolcampus, waar elke dag duizenden mensen naartoe gaan om les te volgen of om te gaan werken, nooit tot de mogelijkheden behoorden en dat ze daarvoor zelf geld op tafel moesten leggen. Het gaat dan over buslijnen die wat mij betreft – het gaat over woon-werk- en woon-schoolverkeer – tot de kerntaak behoren van De Lijn en waarvoor we met z'n allen belastingen betalen.

Minister, een overtuigender antwoord voor mij zou zijn dat u niet alleen zegt: 'Je krijgt meer beslissingsmacht.' Maar ook: 'En we zullen er ook voor zorgen dat er voldoende middelen op tafel zullen liggen om het openbaar vervoer in Vlaanderen te versterken.' (*Opmerkingen van minister Ben Weyts*)

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik wil even terugkomen op de vraag naar meer middelen. U zegt dat het budget neutraal moet zijn. Goed. Maar dan denk ik toch dat we het aan die gemeentebesturen en die toekomstige vervoerregio's verplicht zijn om hun bij de start van het nieuwe systeem mee te geven over welke middelen zij precies zullen kunnen beschikken. U zult dat niet tot op de laatste euro kunnen berekenen. Maar een startbudget, een soort planning op langere termijn, een vork waarbinnen zij eventueel kunnen gebruikmaken van een bedrag voor bepaalde initiatieven, kunt u misschien wel meegeven.

Dat is allemaal nog niet duidelijk. Voor we hierover stemmen, zou ik graag duidelijkheid krijgen over wat naar welke regio zal gaan en over een planning op langere termijn. We zullen het er in de komende maanden in de commissie allicht nog heel vaak over hebben. Op die manier zullen de burgemeesters al gedeeltelijk worden gerustgesteld. Ze weten dan of het om 2 miljoen euro of 10 miljoen euro gaat. Dat is een groot verschil. Ze weten dan wat ze al dan niet kunnen besteden. Ik denk dat het normaal is dat ze ongerust blijven zolang ze niet weten hoeveel middelen per regio op tafel zullen worden gelegd.

Marino Keulen (Open Vld): U moet de lokale bestuurders ervan op de hoogte brengen dat zij op hun eigen grondgebied de regisseurs van het openbaar vervoer zullen worden. Daarnaast moet u echter ook intern, binnen uw eigen diensten, een geruststellend signaal geven. Ik denk dan aan de medewerkers van De Lijn. Ik woon vlak naast een depot van De Lijn. Ik heb medewerkers over de vloer gekregen die me vertelden dat wij dit zouden privatiseren en De Lijn zouden afschaffen. Niets is minder waar. We willen de basisbereikbaarheid en de vervoerregio's succesvol uit de startblokken laten schieten. Dat lukt enkel indien iedereen mee is. De privésector en de openbare sector moeten samenwerken. De noden zijn zo groot dat er eigenlijk geen ideologische blokkering mag bestaan. We hebben alle aanbieders nodig.

Dat geldt voor het openbaar vervoer, maar het zou ook moeten gelden voor de zorg en dergelijke. We moeten vertrekken vanuit de noden in de samenleving. Ook op dat vlak moeten we volgens mij een tand bijsteken. We moeten iedereen in de eigen diensten meekrijgen in verband met de basisbereikbaarheid en in verband met het creëren van vervoerregio's in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, ik denk dat het draagvlak in het Vlaams Parlement voor de hervorming die u net hebt geschetst zeer breed is. Zeker wat de first mile en de last mile betreft, is iedereen ervan overtuigd dat we moeten hervormen. Uit wat ik uit de vervoerregio's hoor, blijkt dat de lokale bestuurders weten dat die stappen moeten worden gezet en dat ze vragende partij zijn.

Dat lokale bestuurders vinden dat ze door De Lijn te weinig worden gehoord, is niet nieuw. Die hervorming probeert hierop aan te sluiten. Ik hoor echter ook dat er heel

wat lokale en regionale vervoersnoden zijn waarop De Lijn nooit een antwoord heeft gegeven. We weten dit allemaal uit het verleden. Veel lokale bestuurders stellen nu vast dat ze met een gesloten portefeuille zitten, wat het niet gemakkelijk maakt.

Minister, indien de vervoerregio's kunnen aantonen dat er reële noden bestaan, is er dan een mogelijkheid om die gesloten portefeuille te herbekijken om het vervoer op maat ten volle een kans te geven? Dit geldt zeker als er een nood is en ik ga er toch vanuit dat die mensen dit kunnen onderbouwen. Dat is mijn vraag.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Lies Jans (N-VA): Voorzitter, ik volg nu al een negental jaren de commissie Mobiliteit. De afgelopen jaren heb ik alleen maar gehoord dat er te veel vervuilende bussen van De Lijn zijn, dat de bussen niet rijden waar er vraag naar is en dat de burgemeesters niets te zeggen hebben over het beleid van De Lijn.

Minister, onder uw ministerschap hebben we nu een heel grote omwenteling. Het investeringsbedrag is fenomenaal gestegen. Het aantal groene en niet-vervuilende bussen neemt toe. Met de basisbereikbaarheid krijgen de lokale besturen effectief inspraak in het bus- en tramvervoer in hun eigen gemeente.

Ik zie dit als een oproep aan de lokale besturen om dit als een opportuniteit te zien. Het zijn binnenkort gemeenteraadsverkiezingen. Ik vind het een oproep aan de lokale besturen. De schepenen van Mobiliteit moeten dit in handen nemen en op het vlak van het openbaar vervoer een echt beleid op maat van de gemeente uitwerken. De instrumenten zijn er nu eindelijk.

Minister Ben Weyts: Mijnheer Vandenbroucke, de vrees die hier soms wordt geschetst, bijvoorbeeld door u, houdt in dat we in het verleden slechte ervaringen met De Lijn hebben gehad en dat De Lijn niet wilde luisteren. Het is net op basis van die slechte ervaringen dat we die verandering doorvoeren zoals ze hier is uitgetekend. Voortaan kunnen de lokale besturen zelf beslissen. Er is een budget. Indien ze dan nog bang zijn, zijn ze bang voor zichzelf.

Het is de bedoeling dat het een budgettair neutrale oefening wordt. Het is absoluut geen besparing, zoals sommigen hier durven beweren. Dat is het absoluut niet. Ik wil er ook niet meer belastinggeld voor uittrekken. De Lijn krijgt nu een budget van 1,2 miljard euro. Ik wil de belastingen niet verhogen om daar nog boven te gaan. Het komt erop aan dit gigantisch budget zo efficiënt mogelijk en zo vraaggericht mogelijk te besteden.

Daar zijn in het verleden flagrante fouten gebeurd waarbij men vertrok vanuit een blinde aanbodlogica, zoveel mogelijk kilometers rijden, het maakt niet uit wie op de bus zit als er überhaupt al iemand op zit en zoveel mogelijk haltes installeren. Neen, wij willen vooral vraaggestuurd werken en daar kunnen de lokale besturen, met een eigen budget, met beslissingsmacht, zelf heel goed de vertolker zijn van de lokale vraag die bestaat. Ik denk dat het een zeer positieve omwenteling is.

Maar je hebt gelijk: de wetenschap is er nog niet altijd en er is wat argwaan, ingegeven door een beperkte kennis van de zaken. We hebben natuurlijk onze communicatiecampagne achter de hand gehouden omdat onze doelgroep de nieuwe bestuurders zijn die zullen aantreden vanaf volgend jaar. Vandaar dat we er nog een beetje de rem op hebben gehouden. Zodra de nieuwe bestuurders zullen aantreden, zal resoluut de communicatie worden gevoerd naar al die nieuwe besturen die voor het eerst echte beslissingsmacht krijgen, inclusief budgetten, over de aansturing van het mobiliteitsbeleid.

Joris Vandenbroucke (sp.a): Minister, voor alle duidelijkheid: sp.a steunt een hervorming waarbij er meer zeggenschap wordt gegeven aan lokale besturen om

het openbaar vervoer uit te tekenen. Maar eerst vijf jaar op rij besparen op het budget om bussen en trams te laten rijden, besparingen die tot op het bot zijn gegaan, waardoor steden en gemeenten nu al uit eigen zak buslijnen moeten financieren en vervolgens zeggen dat je het met hetzelfde geld beter mag doen, dat is niet correct. Dat is valsspelen. Dat is de verantwoordelijkheid van u afschuiven nadat je het openbaar vervoer in Vlaanderen kapot hebt bespaard. *(Applaus bij sp.a)*

Karin Brouwers (CD&V): Als je weet dat er tussen 2015 en 2017 20 procent meer file is gekomen, dan moet je alles op alles zetten voor de alternatieven. Er zijn de fietswegen waar u samen met de provincies heel hard aan werkt. Er zijn nog andere mogelijkheden. Er is het mobiliteitsbudget enzovoort, maar het openbaar vervoer is toch wel een essentiële schakel om van de wagen naar het openbaar vervoer te gaan en een alternatief te hebben. Als het niet op een goede manier wordt uitgebouwd, dan komen we geen stap verder.

Met de hervorming liggen er volgens mij alle kansen om het goed te doen, maar de nodige budgetten zullen er ook moeten zijn. U zegt dat het budgetneutraal is en dat we zo kunnen starten. Maar als er op een bepaald moment als alles is aangepast, als er nieuwe mobiliteitsplannen zijn waardoor de bussen hier en daar misschien al op een andere manier zullen rijden, ook nieuwe noden en vragen zijn – en die zullen er blijven komen als de files blijven toenemen –, dan zal er opnieuw geld op tafel moeten liggen. Dit is misschien voor uw opvolger. De evaluatie van het nieuwe systeem zullen wij nog moeilijk kunnen doen, want het nieuwe systeem zal maar net in werking zijn als wij al aan de volgende verkiezingscampagne bezig zijn.

Dat is mijn analyse van de zaak: op termijn zijn er misschien toch meer middelen nodig. *(Applaus bij CD&V)*

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, ik denk dat ik niemand moet overtuigen met het oog op 14 oktober: 'All politics are local.' Hoe je het ook draait of keert, dit is een positief verhaal, de nieuwe beleids- en beheerscyclus in mensentaal. De meerjarenplanning, financieel en inhoudelijk, start voor de nieuwe gemeentebesturen in 2020 tot 2025. Minister, start een ronde van Vlaanderen om die positieve krachten mee te krijgen want dit is een positief verhaal. Dit is een verhaal van subsidiariteit waar we altijd voor pleiten, de macht het dichtst bij de mensen, dus bij de steden en gemeenten.

Ik denk dat u met het nieuwe project van vervoerregio's en basisbereikbaarheid op een positieve manier uit de startblokken kunt schieten.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lode Ceyskens aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de verkeersveiligheid van senioren

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Kunt u eens een definitie van 'senior' geven?

Lode Ceyskens (CD&V): Voorzitter, ik wil mij verontschuldigen omdat ik in mijn vraagstelling mensen van meer dan 65 senior heb genoemd. Ik hoop dat u mijn excuses aanvaardt.

Ik ga verder op een artikel in de krant van gisteren waarin gesteld werd dat senioren kwetsbaarder zijn in het verkeer, en dat één vierde van de verkeersdoden 65-plussers zijn, terwijl dat enkele jaren geleden nog maar één zesde was. We

moeten daar wel bij zeggen dat dat ook komt door een aantal positieve tendensen: ten eerste zijn onze senioren actiever en participeren ze dus langer aan het verkeer, ten tweede is het aantal weekendongevallen spectaculair gedaald. Bij de jongeren is het aantal verkeersdoden gelukkig gedaald, waardoor het aandeel van de senioren in de totale massa stijgt.

Ik heb u daar in het verleden al eens over bevraagd. U hebt toen gezegd dat u drie acties aan het ondernemen bent: u bent bezig met een digitale toepassing om levenslang leren te stimuleren; u wilt een campagne uitwerken om de medische beroepen te sensibiliseren om oudere bestuurders te sensibiliseren over medische geschiktheid; ten derde bent u bezig met opfriscursussen voor ouderen. U zult me daar straks ongetwijfeld wat meer over kunnen vertellen.

Wat mij vooral interesseert, is het volgende. Ik ben eens verder gaan kijken in de cijfers van Belstat van de Federale Overheidsdienst (FOD) Economie. Wat mij vooral opvalt als we kijken naar de 75-plussers, is dat daar het aantal verkeersdoden hetzelfde is gebleven de afgelopen jaren.

Alleen zie ik dat het aantal doden bij fietsers merkkelijk hoger ligt dan het aantal doden bij voetgangers en dubbel zo hoog ligt als het aantal verkeersdoden bij auto-ongevallen. Dat is een wezenlijk probleem: ongevallen met senioren met de fiets. Mijn specifieke vraag vandaag is: welke initiatieven wilt u nemen om daar extra op in te zetten?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dit is een interessante problematiek, want als je de statistieken gewoon oppervlakkig bekijkt, naar de verdeling van het aantal verkeersdoden per leeftijdscategorie, zou men denken dat wat 75-plussers betreft, er geen enkel probleem is. Er is een lage frequentie, een laag aantal verkeersdoden. Als men dat echter gaat relateren aan het aantal afgelegde kilometers, dan krijgt men een totaal ander beeld. Dan ziet men in de categorie 75-plus dezelfde negatieve score als bij de categorie 18- tot 25-jarigen. Er is dus een oververtegenwoordiging als het gaat over het aantal verkeersdoden.

Wat zijn daar de redenen voor? Die zijn velerlei. Ten eerste is er de broosheid. Senioren zijn makkelijker vatbaar voor breuken, maar om het lapidair te zeggen: eenzelfde geval kan leiden tot een gewonde jongere of tot een dode oudere, omdat een oudere minder weerstand heeft. De reactiesnelheid is natuurlijk ook wat lager. In velerlei gevallen speelt medicatie ook een rol. Routine speelt een rol; omdat men minder kilometers rijdt, is er minder routine, minder ervaring, al klinkt dat een beetje contradictorisch.

We moeten ons twee vragen stellen. Ten eerste, en dat geldt voor alle chauffeurs, niet alleen voor ouderen: ben ik fysiek in staat om te rijden? Ten tweede: heb ik de nodige vaardigheden en kennis? Op die twee fronten werken we. Wat het fysiek in staat zijn betreft, hebben we een campagne uitgewerkt, die in het najaar gericht wordt naar ouderen, maar ook naar artsen, die mensen veel meer moeten begeleiden op dat vlak en goed advies moeten verlenen.

Ten tweede, als het gaat over de vaardigheden en de kennis, hebben we een nieuw informatieplatform tot stand gebracht waarbij we veiligverkeer.be open-trekken naar alle leeftijden en we informatie aanbieden inzake kennis, inzake nieuwe ontwikkelingen, inzake nieuwe bepalingen rond de wegcode en inzake andere nieuwe ontwikkelingen en dat we digitaal ontsluiten naar alle leeftijden. Ook als het gaat over bijvoorbeeld de focus op rijbewijs, gaat het over levenslang leren, en niet alleen leren in het kader van het behalen van het rijbewijs. Dat trekken we dus open. Daarnaast zorgen we heel praktisch, vanaf volgend jaar, voor opfriscursussen waarbij in samenwerking met de rijsscholen op oudere

leeftijd nog eens wat meer vaardigheden en kennis kunnen worden bijgebracht, en men eerder vanuit praktisch oogpunt opnieuw wat ervaring kan opdoen onder deskundige begeleiding van rijsscholen. Dat zal ongeveer vanaf de paasvakantie volgend jaar zijn.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Dank u wel voor de update over die initiatieven die u nam en waarover u mij eerder al geantwoord hebt. Over de fietser heb ik nog niets gehoord. Ik weet niet of u de cijfers van Belstat hebt. Ik wil ze u anders graag bezorgen. Ik vind het hoge aandeel fietsers bij de 75-plussers toch absoluut markant.

Voor alle duidelijkheid: de initiatieven die nu genomen worden, juichen we toe. Maar de fietser mis ik daar nog in. Daar moeten we zeker en vast nog een tandje bij steken.

Minister, kunt u nog iets doen met de suggestie die Vias doet over de leesbaarheid van de weg? Dat komt misschien ook wat tegemoet aan de kindnorm die door de Gezinsbond. Een weg die leesbaarder is voor senioren, is immers ook leesbaarder voor kinderen. Zijn er ter zake initiatieven van u te verwachten?

De voorzitter: Mevrouw Lies Jans heeft het woord.

Lies Jans (N-VA): Ik denk dat het goed is dat onze senioren actief blijven. Ze moeten blijven autorijden en fietsen zolang het kan. Wat voor mij belangrijk is in de cijfers – en dat blijkt daar niet zo uit –, is wat de oorzaken zijn van die ongevallen. Minister, dat is mijn vraag of mijn suggestie aan u: is het mogelijk om een diepteanalyse op die ongevallencijfers toe te passen? Op verschillende fronten neemt u maatregelen, maar het is belangrijk om te weten wat de oorzaken van die ongevallen zijn om effectieve maatregelen te kunnen nemen.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): 'Plus est en vous', beter is altijd mogelijk. Maar tegelijk stel ik ook vast dat heel het christelijk middenveld heel hard inzet op senioren, als het gaat over verkeersveiligheid en het omgaan met de nieuwe technologie en de e-bikes in alle varianten die vandaag bestaan: mensen uit die doelgroep worden enorm begeleid.

Minister, er is sensibilisering van 8 tot 88 jaar en iedereen zet alle zeilen bij. Ik weet niet of er altijd meer nodig is. De vraag van mevrouw Lies Jans is heel interessant: een diepteanalyse kan misschien nog wat toegevoegde waarde bieden om heel gericht aan bepaalde doelgroepen bepaalde data of info door te geven.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Zeker bij een dodelijk ongeval is het moeilijk om achteraf te kunnen vaststellen wat de oorzaak daarvan was, voor zover je ooit een oprecht antwoord kunt krijgen op die vraag. Op het federale niveau is meermaals het initiatief aangekondigd om een soort 'instituut voor accidentologie' op te richten, maar dat is vrij snel een stille dood gestorven. Dat ging niet specifiek over fietsongevallen, maar was bedoeld in ruime zin. Wij trachten vooral te werken met bevragingen en onder andere via de Vlaamse Stichting Verkeerskunde meer informatie te kunnen vergaren en wat te kunnen bundelen.

Als het over fietsen gaat, werken we samen met, onder andere, OKRA om cursussen te organiseren, specifiek rond e-bikes. We zien soms dat mensen vertrekken om een elektrische fiets te kopen en terugkomen met een speed

pedelec, wat in vele gevallen echt een slecht idee is. Dat is een totaal andere vorm van fietsen, voor zover het nog fietsen is. Daarvoor wil ik opnieuw waarschuwen: dat is enkel voor heel lange afstanden en voor mensen die dat echt nodig hebben. Voor alle andere gevallen is een gewone elektrische fiets meer dan voldoende.

Wat tot slot de vraag naar de leesbaarheid van de weg betreft, denk ik niet dat de leesbaarheid van de weg specifiek een problematiek is voor ouderen, laat staan voor senioren. Het is een algemeen probleem: door de toenemende verkeersdrukte en de toenemende bebouwing wordt de weg alsmaar minder leesbaar. Vandaar dat we dat vooral als een algemene richtlijn opvatten bij herinrichting en bij nieuwe werken op het vlak van infrastructuur, zowel voor de fietsen als voor de wagens.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

Lode Ceyskens (CD&V): Minister, ik dank u. Senioren die op een speed pedelec rijden heb ik eerlijk gezegd nog niet gezien, maar ik denk inderdaad dat een elektrische fiets op zich, zeker in het begin, gevaarlijk kan zijn. Het is goed dat men daar alle hens aan dek haalt.

Wat betreft de leesbaarheid van de weg, hebben we in het verleden ook conceptnota's ingediend, waardoor we tot die 70 kilometer per uur zijn gekomen. Daar willen we graag met u samen aan verder werken. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Anke Van dermeersch aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de kritiek van de Vlaamse Automobilistenbond (VAB) op de geplande invoering van het slimme rekeningrijden voor personenwagens

De voorzitter: Mevrouw Van dermeersch heeft het woord.

Anke Van dermeersch (Vlaams Belang): Minister, deze zomer was er een politiek akkoord over het invoeren van slim rekeningrijden voor personenwagens. Daar is geen maatschappelijk draagvlak voor: ongeveer 12 procent van de burgers ziet dat zitten. Ook de Vlaamse Automobilistenbond (VAB) maakt zich zorgen over de lichtzinnigheid waarmee wordt omgesprongen met dit onderwerp en waarmee daar op politiek vlak over wordt gesproken in Vlaanderen, en over de afwezigheid van een grondige studie ter zake. Zij hebben een dergelijke studie besteld aan de universiteit die aangeeft dat het rekeningrijden niet zo efficiënt is als er niet voldoende goed openbaar vervoer als alternatief wordt aangeboden. Hier is al over het openbaar vervoer gediscussieerd met de terechte opmerking dat daar nog een en ander aan schort om het eufemistisch uit te drukken.

Uit een vorig onderzoek bleek dat de helft van de pendelaars geen alternatief heeft om uit die auto te stappen, om uit die file te geraken. Volgens VAB is het helemaal onaanvaardbaar om een slimme kilometerheffing in te voeren zolang er geen alternatief bestaat. Minister, hoe reageert u op de kritiek van VAB?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Als het gaat over fileproblematiek, is het gemakkelijk om te zeggen waar je tegen bent zonder te zeggen waar je voor bent en realistische haalbare oplossingen naar voren te schuiven.

Ik ben voorstander van de invoering van een kilometerheffing voor personenwagens om twee redenen: die heffing moet leiden tot een belastingvermindering en tot een element van mobiliteitssturing. Wat de eerste reden betreft, kunnen we

alle verkeersbelastingen afschaffen en netto meer overhouden omdat we voortaan de buitenlanders zullen laten meebetalen voor het gebruik van onze wegen, wat voorheen niet het geval was.

Eindelijk hebben we daarmee een instrument voor mobiliteitssturing. Wanneer men tarieven gaat bepalen op basis van het moment waarop en de locatie waar men rijdt, kan men ervoor zorgen dat vrachtwagens en personenwagens bijna 0 euro zullen betalen wanneer zij zich 's nachts of buiten de file verplaatsen. We hebben dan eindelijk een instrument van mobiliteitssturing in handen.

We gaan niet lichtzinnig te werk, integendeel, anderen vinden dat die heffing er al lang moest zijn. Ik denk dat dit ook niet juist is. Nu zijn we toe aan de tweede studie die een soort architectuurnota moet opleveren. Die studie wordt opgeleverd in april of mei zodat de hele problematiek beslissingsrijp is voor een volgende regering in het kader van de volgende regeringsonderhandelingen. Dan kan worden bepaald wie waar en wanneer hoeveel zal betalen.

Maar wat mij betreft, is het zeer duidelijk dat de invoering van de kilometerheffing gepaard moet gaan met investeringen in de alternatieven en ook moet leiden tot investeringen in alternatieven voor de wagen. Dat is perfect mogelijk, net omdat we netto meer inkomsten zullen hebben door de bijdrage van de buitenlanders niettegenstaande het feit dat de verkeersbelastingen afgeschaft zullen zijn voor de Vlamingen. Ik zie dat als eens opportuniteit omdat de modale Vlaming minder belastingen zal betalen en omdat het een betere zaak is voor zijn mobiliteit.

Anke Van dermeersch (Vlaams Belang): Minister, ik geloof er niet meer in dat buitenlanders mee zullen betalen. In Antwerpen is het voor 99,96 procent de Antwerpenaar die in de lage-emissiezone (LEZ) de belastingen betaalt. Buitenlanders met buitenlandse nummerplaten mogen zonder meer in en uit die LEZ rijden omdat ze niet kunnen worden beboet aangezien Vlaanderen geen toegang heeft tot de nummerplatedatabanken om hen te kunnen beboeten. Met andere woorden, de LEZ valt volledig ten koste van de Antwerpenaar. Buitenlanders betalen absoluut niet voor de boetes die zij in de LEZ in Antwerpen oplopen. Ik geloof het argument dus niet dat u buitenlanders zult laten meebetalen.

Bovendien, zelfs wanneer u de verkeersbelasting afschaft om een belastingvermindering toe te kennen, dan betalen wij nog altijd 5 miljard euro accijnzen per jaar om met de wagen te rijden. Wij betalen 2,3 miljard euro btw per jaar om met de wagen te mogen rijden.

Wanneer u een dieseltank voltankt voor 80 euro dan gaat daarvan 43 euro naar de schatkist, dat is enorm veel. En in Antwerpen maak ik me nog meer zorgen want er is blijkbaar ook nog de gedifferentieerde tol die wij zullen moeten betalen om door onze tunnels onder de Schelde te mogen rijden.

Enkel voor personenwagens zal het nog gratis zijn om te mogen aanschuiven in de Kennedytunnel. Voor de rest moeten wij in al die tunnels nog eens tol gaan betalen. Dat is wel heel veel op kap van de Antwerpenaar, terwijl wij toch wel heel veel bijdragen tot de economie en de opbrengsten in Vlaanderen, dacht ik.

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Collega, u trekt het nu toch wel helemaal op flessen. Als je weet dat bij het systeem van kilometerrijden voor vrachtwagens buitenlandse weggebruikers voor bijna 60 procent bijdragen, en je trekt die lijn door, dan klopt de redenering die u daarnet tegenover de minister maakte, eigenlijk voor geen meter.

Collega's, het belangrijkste is dit. Populair zal het waarschijnlijk niet zijn, maar 70 kilometer per uur gaan rijden op de gewestwegen was ook niet populair, en

we zien daar wel de positieve resultaten van. Populair kan het niet zijn, denk ik, omdat de mensen niet precies weten waar ze aan toe zijn en wat de voordelen ervan kunnen zijn. Waar we wel zeker van zijn, is dat kilometerrijden voor personenwagens een van de weinige middelen is die we echt ter beschikking hebben om naar plaats en tijd te sturen in dat verkeer. Dan moeten we dat ernstig bekijken als beleidsmakers, want als we één ding niet mogen doen, dan is het de motor van onze welvaart, de economie platleggen, en als we zo doorgaan, zonder iets te doen, dan zal die economie platliggen.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

Dirk de Kort (CD&V): Voorzitter, ik moet zeggen dat ik toch ook eenzelfde reactie heb als collega Van Miert. Ik ben ook verbaasd over de toon van de vraagsteller. Het volgende lijkt me immers van belang. We kunnen allemaal toeteren dat er een groot probleem is. We weten allemaal dat de automobilititeit duidelijk op haar grenzen botst en dat oplossingen broodnodig zijn. We weten dat als er 10 procent minder auto's zijn, dat aanleiding geeft tot 40 procent minder files, en als er 25 procent minder auto's zijn, dan zijn er geen files meer.

In de commissie wordt regelmatig van gedachten gewisseld omtrent die problematiek. Onze fractie heeft ook een conceptnota naar voren gebracht met een resem maatregelen om die files te bestrijden, zoals het inplannen van stations naast autosnelwegen, zoals het station Noorderkempen in mijn regio, dat eigenlijk een heel goed alternatief is. Mensen die anders in de file zouden staan, kunnen op die manier zeer vlot tot aan het station rijden om vervolgens via het spoor naar hun werk te gaan.

Mevrouw Van dermeersch, ik vraag me eigenlijk af waar uw oplossingen en die van uw fractie zijn, en of het geen tijd zou worden dat uw fractie ook deelneemt aan de werkzaamheden van de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken, om daaromtrent verder van gedachten te wisselen. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Collega's, minister, als men praat over de kilometerheffing voor voertuigen – ik wil dat gewoon in één zin duidelijk stellen –, dan zijn twee voorwaarden absoluut. De eerste is de budgetneutraliteit. Ik denk dat we die bekommernis delen, want die budgetneutraliteit is heel belangrijk voor de Vlaming, voor de Vlaamse automobilist. Het tweede, dat zijn de alternatieven. Als je vandaag vanuit het verre Maastrand naar Brussel, naar het Vlaams Parlement moet komen, dan lukt dat met de beste wil van de wereld met het openbaar vervoer op een redelijke wijze niet. Er moet dus tezelfdertijd ook werk worden gemaakt van die alternatieven, van het ook versterken van het aanbod daarvan, want dat is vandaag ondermaats. Ik zeg dat tegen mezelf, maar ook tegen de Vlaamse minister, bevoegd voor het mobiliteitsbeleid.

Minister Ben Weyts: Mevrouw Van dermeersch, bedankt voor al uw alternatieve oplossingen en suggesties met betrekking tot de aanpak van de fileproblematiek, zoals, ja, euh... Ik heb er geen een gehoord. *(Opmerkingen van Anke Van dermeersch)*

Ik heb er geen een gehoord. U zegt enkel, en dat is nogal gemakkelijk, waar u tegen bent. U zegt niet wat dan het alternatief is. Maar goed, dat zal dan het voorrecht zijn van de oppositie. Het wezenlijke bezwaar dat u aanhaalt tegen een kilometerheffing voor personenwagens, is dat u niet gelooft dat de buitenlanders mee zullen betalen. Ik kan u bij dezen geruststellen, want er is een kilometerheffing voor vrachtwagens en die buitenlanders ontsnappen daar niet aan. Integendeel, die leveren een ongelooflijke bijdrage, omdat ze niet anders kunnen, en anders worden ze gewoon van de weg geplukt. Ik kan u dus bij dezen

geruststellen: de buitenlanders zullen meebetalen. Ik heb u ondertussen dan ook verlost van het belangrijkste bezwaar, en ik veronderstel dat u dan toch wél zult meegaan met die kilometerheffing voor personenwagens, tenzij u natuurlijk zegt dat het Vlaams Belang niet wil dat de buitenlanders zouden meebetalen, wat nogal een fundamentele koerswijziging zou zijn van die partij. Ik kijk echter uit naar uw antwoord. (*Applaus bij de N-VA*)

Anke Van dermeersch (Vlaams Belang): Dat laatste over ons partijprogramma is absolute nonsens. De alternatieven die wij van naaldje tot draadje beschrijven in ons nieuw programma voor de gemeenteraadsverkiezingen, gaan van in het centrum van Antwerpen tot de grote regio Antwerpen. We hebben heel veel voorstellen die u allemaal online kunt terugvinden in ons programma 'Lokale verkiezingen Antwerpen'. Omdat ik maar een minuutje heb, zal ik die alternatieven hier niet uit de doeken doen.

Ik zou ook heel graag in de commissie Mobiliteit een zegje komen doen, maar daar heb ik voorlopig nog altijd geen stem. Ik mag geen stem uitbrengen in die commissie. Ik kan ook niet overal tegelijkertijd aanwezig zijn. We zijn met een aantal verkozenen en proberen zoveel mogelijk de commissies onder elkaar te verdelen.

Er zijn nog een aantal feiten. 99, 96 procent van de boetes voor de lage-emissiezone in Antwerpen wordt inderdaad betaald door de Antwerpenaren omdat er geen toegang is tot de nummerplatedatabank van Vlaanderen. Dat is gewoon een feit. We zijn een zeer actieve fractie binnen de Antwerpse gemeenteraad en we vragen die cijfers allemaal op. We hebben die en ze staan allemaal neergeschreven in het Antwerpse programma. Daarin vindt u ook de alternatieven die we voorstellen.

Ik heb blijkbaar nog negen seconden de tijd. Ik wil dan nog zeggen dat de Antwerpenaar ook de overkapping van de ring, die u nog niet hebt gebudgetteerd, zal moeten afbetalen. Ik zei al dat we ook tol moeten betalen in de tunnels van de Scheldekruising in de toekomst, bovenop een kilometerheffing, bovenop het rekeningrijden dat we nu al doen door het betalen van accijnzen en btw. Dat zal ons, Antwerpenaren, ongeveer 250 miljoen euro per jaar kosten. U hebt 1 miljard euro van de Europese Investeringsbank gekregen, maar 0,0 euro om die overkapping waar te maken. Allemaal goed en wel. De oplossingen die het Vlaams Belang biedt voor de Antwerpse mobiliteit, zijn heel duidelijk. Maar het kan niet zijn dat alleen op kap van de Antwerpse belastingbetaler een oplossing gevonden moet worden in Antwerpen. (*Rumoer. Opmerkingen van minister Ben Weyts*)

Ze staan online. U kunt ze lezen, maar u moet misschien eens de moeite doen.

De voorzitter: Uw afwezigheid in de commissie heb ik gecompenseerd door u wat langer te laten spreken, mevrouw Van dermeersch. (*Gelach*)

Ik wil er wel op wijzen dat u volwaardig kunt deelnemen aan de commissiewerkzaamheden. Dat u niet mag stemmen, wil niet zeggen dat u niet volwaardig kunt deelnemen aan de commissiewerkzaamheden.

Anke Van dermeersch (Vlaams Belang): Ik heb dat ook gezegd. We zijn een beperkte fractie en daarom kunnen we niet altijd in alle commissies aanwezig zijn. We kunnen inderdaad wel het woord voeren, wat ik af en toe ook wel doe, hoor.

De voorzitter: Het zijn mijn zaken niet naar welke commissie u gaat, maar ik wilde u enkel wijzen op de mogelijkheid.

De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de gevolgen van digitalisering en robotisering voor de Vlaamse arbeidsmarkt

ACTUELE VRAAG van Matthias Diependaele aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het Vlaams actieplan voor Artificiële Intelligentie

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, minister, dames en heren, exact 54 jaar geleden wist Bob Dylan het al: 'The Times They Are a-Changin'. Dat geldt zeker en vast vandaag de dag, mijnheer Van Dijck, als het gaat over digitalisering, robotisering en artificiële intelligentie. We zien dat er rondom ons van alles gebeurt. We zien heel wat mooie bedrijven, zoals Zora Robotics in Oostende. We zien BruBotics aan de Vrije Universiteit Brussel. We hebben net SuperNova gehad in de mooiste stad ter wereld, Antwerpen, waar we zagen welk potentieel en welke mogelijkheden de veranderingen met zich meebrengen op het vlak van digitalisering en robotisering. Er liggen heel wat kansen voor het grijpen.

Het is ook een hot item. Afgelopen maand september was er onder andere een Panoreportage over de mogelijkheden en de eventuele gevolgen op onze arbeidsmarkt van digitalisering en robotisering. Agoria, de technologiefederatie, heeft ook een onderzoek uitgebracht, en daaruit wou ik een paar dingen meedelen en er een vraag over stellen, minister.

Eerst en vooral brengt het onderzoek slecht nieuws, goed nieuws en alarmerend nieuws met zich mee. Slecht nieuws: er zouden hier in Vlaanderen en in België tegen 2030 op onze arbeidsmarkt 235.000 jobs verdwijnen. Dat is het slechte nieuws. Het goede nieuws is dat er per verdwenen job 3,7 nieuwe jobs zouden bijkomen. Hoera! Het alarmerende nieuws, minister, is dat dit geen garantie is. Als de arbeidsmarkt verder blijft gaan zoals nu – dat staat letterlijk in het rapport –, dan gaan we immers die 3,7 nieuwe jobs niet krijgen per verloren job. We moeten daar wat aanpassingen doen. Er is met andere woorden nood aan omscholing van het huidig personeel, er is nood aan extra investeringen in het onderwijs en er is nood aan een radicale omslag om ervoor te zorgen dat we al die jobs en al dat potentieel benutten.

Minister, het is twee jaar geleden dat ik een resolutie heb ingediend namens mijn partij en namens mijn fractie, omdat we een robotagenda nodig hebben op het vlak van digitalisering en robotisering, om dat potentieel vast te grijpen. Mijn vraag is wat u eraan zult doen, als minister van Werk – en het window of opportunity is al kleiner aan het worden – om ervoor te zorgen dat we dat potentieel volledig zullen benutten.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Mijn vraag is eerder specifiek gericht op de aankondiging van de minister met betrekking tot artificiële intelligentie. Voorzitter, er wordt voorspeld dat zelfs dit parlement vervangen zou kunnen worden, eenmaal die artificiële intelligentie op volle toeren draait. Ik beeld me dan altijd in dat Jan Peumans vervangen zou worden door R2-D2, voor de kenners van het genre. Jan behoort daar duidelijk niet toe.

De voorzitter: Persoonlijk feit! (*Gelach*)

Matthias Diependaele (N-VA): Afgelopen weekend vond SuperNova plaats. Het is een goede zaak dat innovatie opnieuw in het middelpunt van de belangstelling staat. Deze regering heeft daar ook voor gezorgd door heel wat

middelen tegen innovatie aan te gooien. Er waren meer dan 30.000 bezoekers. Heel wat mensen in dit parlement vragen al jaren naar een opvolger van de DIRV, de Derde Industriële Revolutie uit de jaren 80. Ik denk dat we met SuperNova dat potentieel hebben. Het is wat jammer dat er slechts twee fracties uit dit huis, namelijk Open Vld en mijn eigen fractie, vertegenwoordigd waren tijdens het bezoek dat we er vorige week brachten. Desalniettemin hebben we daar heel leerrijke dingen gezien.

De mogelijkheden van artificiële intelligentie zijn effectief eindeloos. Veel mensen hier maken waarschijnlijk al gebruik van Waze, dat daar ten dele gebruik van maakt voor mobiliteitssturing. Op basis van data van het moment zelf worden hiermee de wegstromen verlegd. Ook in de zorg en in andere sectoren wordt hier al gebruik van gemaakt.

Vanmorgen konden we lezen dat ook u, minister, daar 30 miljoen euro tegenaan gooit. Dat gebeurt in navolging van andere initiatieven. De Europese Commissie heeft al opgeroepen om de komende jaren tot 20 miljard te investeren. President Macron heeft ook al aankondigingen gedaan. Ook de privésector wordt daarbij betrokken.

Ik wil vragen hoe u dat plan precies ziet en wat we precies mogen verwachten.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Collega Annouri, ik zal ook antwoorden op uw vraag over artificiële intelligentie. Ik had begrepen dat uw vraag aansloot bij die van collega Diependaele. Ik zal daarop focussen en daarna wat breder gaan.

Ik wil eerst zeggen dat dit plan er niet zomaar komt. In april was er een standpunt van de Koninklijke Vlaamse Academie van België (KVAB) over artificiële intelligentie. Ik heb toen aangekondigd dat we eerst zouden bekijken wat er internationaal al bestaat. Die studie werd uitgevoerd door PwC. Dan zouden we een intens proces doorlopen met de stakeholders om dan na de vakantie hopelijk met een plan te komen. Dat traject hebben we ook gevolgd. Ik kan nu dus effectief uitpakken met een plan.

Er zijn drie grote lijnen in dat plan. Het eerste deel is: laten we een aantal dingen verder wetenschappelijk onderzoeken. Laten we ons slim specialiseren en internationaal samenwerken, zodat we op bepaalde aspecten van artificiële intelligentie zelf met een aantal oplossingen kunnen komen. Dat moet niet heel veel zijn. Er zijn drie, vier zaken waarover we nu met een aantal spelers op de huidige markt aan het spreken zijn. We willen dat doen met het innovatiebudget dat we vanaf 2019 voorzien hebben. Dat zal, zoals altijd, gebeuren met KPI's. We zullen dus kunnen opvolgen of de doelstellingen die we voorop zetten, effectief ingevuld en bereikt worden.

Een tweede groot deel is: we mogen niet vergeten dat we een land zijn met veel kleine en middelgrote ondernemingen. Die gaan niet zomaar zelf aan de slag met artificiële intelligentie. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat zij early adopters zijn, dat zij snel die artificiële intelligentie, die elders op de markt bestaat, binnen hun bedrijf gaan gebruiken en toepassen? Daarvoor wil ik een grote rol geven aan de speerpuntclusters en aan onze SOC's, om ervoor te zorgen dat zij met die bedrijven gaan bekijken welke toepassingen van artificiële intelligentie voor hen nuttig zouden zijn. Ze moeten ook bekijken wat er internationaal al bestaat, om op die manier artificiële intelligentie binnen bedrijven in toepassing te krijgen. Ik denk dat dat een belangrijk tweede luik is.

Een derde luik gaat over sensibiliseren, opleiden en alles wat ethische kwesties en dergelijke betreft. Inzake sensibiliseren is SuperNova een mooi voorbeeld.

Meer dan een week voor de start van SuperNova was het bedrijfsgedeelte al uitverkocht. Dat wil zeggen dat daar meer dan 4000 mensen aanwezig waren.

We hadden voor het brede publiek een doelstelling gesteld van 15.000 bezoekers. Net voor ik naar hier kwam heb ik gehoord dat we die doelstelling lekker hebben doorbroken en er 30.000 van hebben gemaakt. SuperNova kan dus echt wel een eerste succes worden genoemd. Degenen die daar waren, kunnen zeker onderschrijven dat het een mooi geheel was. Dat voor wat het sensibiliseren van het brede publiek betreft. Inzake de bedrijven gaat het over sectoren en clusters, en over het netwerk van mijn Agentschap Innoveren en Ondernemen.

Dan kom ik bij de opleiding: in de komende weken en maanden – ik heb het dan vooral over het volwassenenonderwijs, het andere deel zal ik met minister Crevits opnemen – zal ik met alle opleidingsverstreckers samenzitten om zowel laagdrempelig als op hoog niveau artificiële intelligentie aan te bieden. Inzake levenslang leren gaan we artificiële intelligentie nuttig en zinvol inbrengen waar het kan. Uiteraard zal VDAB daar een rol in kunnen en moeten spelen. In de komende weken zullen we een pakket moeten maken om vanaf januari de nodige stappen vooruit te zetten.

De stakeholders die mee dat plan hebben gemaakt en waarover ik het daarnet had, hebben me gezegd dat ze mij een naam zullen geven van een denktank. Dat zal nog veel werk vragen. In de afgelopen dagen ben ik naar Carnegie Mellon University geweest. Ook daar is men bezig met de ethische, juridische en verzekeringsvraagstukken. De stakeholders zullen me enkele namen suggereren voor een denktank, die zal proberen mij een beleidskader te geven. Ook dat zal in januari starten.

Met dat actieplan weten we nu wat we willen doen. We focussen en we gaan slim te werk. Op die manier zullen we proberen mee voorloper te zijn in artificiële intelligentie.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, mijn actuele vraag was al een tijd geleden ingediend en ging ook breder. Vandaag gaat het ook breder, maar ik wil me nu even beperken tot uw antwoord over artificiële intelligentie.

Wat u nu voorstelt en wat u vandaag in de kranten hebt gecommuniceerd, juich ik gedeeltelijk toe natuurlijk. Dat zijn goede zaken die moeten gebeuren, vooral als het gaat over het ethische aspect. U haalt terecht aan dat we in Vlaanderen niet moeten proberen het warm water uit te vinden. Er zijn andere landen die heel wat goeie dingen doen, maar wij kunnen vanuit Vlaanderen en vanuit Europa wel een leidende rol spelen in alles wat met het ethische aspect van artificiële intelligentie te maken heeft. Het is een van de grootste vraagstukken waar we met onze en de komende generaties politici een antwoord op moeten vinden.

Als het gaat over de opleidingen – een cruciaal element – en als we dat potentieel willen benutten, blijf ik wat op mijn honger zitten. Wanneer gaat u het plan dat u vandaag hebt aangekondigd aan het parlement voorleggen? Tegen wanneer wilt u het aspect van de opleidingen afkloppen, zodat we weten dat we het kunnen uitrollen? De tijd begint wel te dringen, binnen deze legislatuur.

Matthias Diependaele (N-VA): Minister, ik wil er absoluut voor pleiten om ten aanzien van elke vorm van innovatie een positieve ingesteldheid te hebben. Er zijn inderdaad bedreigingen die op ons afkomen en daar moeten we absoluut een antwoord op bieden, maar we moeten er natuurlijk in de eerste plaats voor zorgen dat we de nieuwe innovatie alle kansen geven en dat we mee op de kar springen om die te helpen ontwikkelen.

Ik ben ook heel blij dat u het ethische aspect aanhaalt, want er is inderdaad een zeer belangrijk ethisch aspect. Als je weet dat China en de Verenigde Staten heel hard inzetten op artificiële intelligentie, en als je Poetin op een bepaald moment hoort zeggen dat wie de leider wordt op het gebied van AI, de leider van de wereld zal zijn, dan weet je dat er inderdaad een heel belangrijk aspect aan ethiek moet worden gewijd.

Het is daarom zeer goed dat we vanuit Vlaanderen inzetten op artificiële intelligentie, om mee aan de stuurknuppel te zitten. Ik heb dan ook een vraag over de link met Europa. Europa zal er zelf ook op inzetten en heeft al 1,5 miljard euro vrijgemaakt. Er wordt gesproken over een European Lab for Learning and Intelligent Systems (Ellis). Gaan we zorgen dat we vanuit Vlaanderen mee aan tafel zitten om er mee over te beslissen?

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Dat de impact van de automatisering enorm is, dat hebben we gezien bij de ontslagrondes bij ING en Carrefour.

We moeten twee zaken doen om te voorkomen dat automatisering in een negatief in plaats van in een positief daglicht komt te staan. In de eerste plaats moeten we de mensen die hun job verliezen meer en beter bijstaan, herscholen en opleiden naar de nieuwe jobs die wel degelijk worden gecreëerd. We moeten er ten tweede voor zorgen dat die nieuwe jobs ook betere jobs zijn. Het mogen geen hamburgerjobs zijn. Amazon heeft, denk ik, gisteren aangekondigd een minimumloon te zullen invoeren in zijn bedrijven. Dat zou minstens voor de hele sector moeten gelden, waar de arbeidsomstandigheden vaak toch wel te wensen overlaten.

Innovatie kan onder die twee voorwaarden een positief verhaal zijn. Ik kijk vooral naar economieën die op het vlak van innovatie verder staan dan wijzelf. Zo tonen bijvoorbeeld de Scandinavische landen aan dat je meer innovatie kunt combineren met meer en betere jobs.

De voorzitter: Mevrouw Vanwesenbeeck heeft het woord.

Daniëlle Vanwesenbeeck (Open Vld): Ik was ook aanwezig op SuperNova. Dat stemde mij zeer positief: Vlaanderen is meer dan ooit een kennisregio. Minister, we hebben een aantal zeer straffe ondernemers en toepassingen. U hebt ze ook gezien. Dat is fantastisch. We moeten dat koesteren. Het belang van AI is zeker niet te onderschatten, maar we moeten ervoor zorgen dat we de boot niet missen. Met het plan dat u uitrolt, doet u dat zeker niet. Maar ik heb toch enkele vragen.

Op dit ogenblik is er maar één richting rond AI, een master-na-master (manama) aan de KU Leuven. Wat is daar het probleem? We moeten de mensen met de juiste opleiding hebben om die toepassingen te kunnen implementeren bij de bedrijven. Op dit moment is daar een instroom van zeer verschillende profielen: van geneeskunde, van economie, maar evengoed zijn er computerwetenschappers. Die mensen weten hoe ze dat moeten vertalen. Zij hebben niet de expertise vanuit de geneeskunde, maar weten wel hoe ze moeten programmeren. Aan de andere kant heb je de geneeskundigen die niet weten hoe ze moeten programmeren.

Minister, we moeten op termijn een keuze maken. Gaan we naar een master AI of gaan we de uitdaging aan om die twee verschillende expertises te koppelen. Hoe gaat u dat aanpakken?

De voorzitter: Men zegt mij hier dat je een robot op één minuut kunt instellen.

Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, het is uiteraard zeer goed dat Vlaanderen inzet op digitale innovatie en AI. We moeten daarin mee zijn. De vraag is natuurlijk of de werknemers mee zijn. Het terrein leert dat het merendeel van de werknemers wel positief staat ten aanzien van die evolutie, maar tegelijkertijd aangeeft zelf onvoldoende kennis te hebben en onvoldoende opleiding te krijgen van de werkgever. Wat de werkzoekenden betreft, zien we dat 40 procent van de laaggeschoolden en 50 procent van de 55-plussers amper een mail kan versturen. Daar is nog een zeer lange weg te gaan.

Minister, wij hebben al lang gepleit voor een ambitieuze opleidingsdeal. Deze zomer hebben de sociale partners gevraagd om een digitale versnelling hoger te schakelen voor de werknemers en werkzoekenden. Hoe kunnen we de achterstand die we in Vlaanderen hebben inzake levenslang leren en de negatieve trend op het vlak van opleidingen voor werkzoekenden keren?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mevrouw Kherbache, ik dacht dat u wist dat we een deal hebben gesloten met de sociale partners. We sloten die Guldensporendeal op 11 juli 2017. Bekijk even de agenda: straks zullen we het Vlaamse opleidings-verlof decretaal vastleggen. De sociale partners zijn zelf met een voorstel gekomen. We hebben hen gevraagd om effectief zeer breed in te zetten op opleidingen, niet alleen op deze. We werken dat nu samen uit. Ik hoop dat iedereen – wij als overheid maar ook de werkgevers en de werknemers – zijn verantwoordelijkheid opneemt en beseft dat levenslang leren inhoudt dat de leerplicht niet op 18 of op 69 of zelfs nog later eindigt. Ik hoop dat we dat in de toekomst wat plezieriger kunnen maken. Uiteindelijk zal iedereen, wil hij mee zijn, continu die elementen moeten opnemen.

Mijnheer Van Rompuy, jobs verliezen: laat ons hopen dat er in de toekomst, zoals de studie van Agoria zegt, meer jobs bijkomen dan er verdwijnen. Ik denk dat er een enorme verantwoordelijkheid is. Werkgevers weten heel vaak, welke jobs er ook zullen verdwijnen, dat men anticipatief, op voorhand moet nadenken over wat men met die mensen gaat doen. Heel de loopbaanfilosofie waarin we zeggen dat mensen regelmatig eens moeten nadenken over wat ze de volgende tien jaar gaan doen, sluit daarop aan. Nu zijn we veel breder bezig dan wat oorspronkelijk de vraag was rond Artificiële Intelligentie.

Mevrouw Vanwesenbeeck, een van de elementen die ik vorige week nog met alle rectoren heb besproken, is hoe we ervoor gaan zorgen dat er meer multidisciplinariteit is. Het is daarover dat u het eigenlijk hebt. Dat heb ik ook de afgelopen dagen in Amerika gezien. Een van de voorwaarden om Artificiële Intelligentie succesvol te kunnen toepassen, is gewoon dat binnen de universiteiten alle departementen samenwerken, waarbij je je afvraagt wie nu de ingenieur is en wie de psycholoog bij wijze van spreken. Dat is iets fundamenteels. Ik heb aan de rectoren gevraagd om te kijken bij de BOF-middelen (Bijzonder Onderzoeksfonds) die we extra geven, of we in de verdeelsleutel kunnen komen tot een element van multidisciplinariteit om dat juist te gaan bevorderen. Ik denk dat dat een antwoord is op de vragen die u stelde. Dat is een essentieel gegeven. Ik wacht nu op de rectoren om daar een antwoord op te krijgen.

Dan kom ik tot de twee initiële sprekers. Collega Annouri, ik ben blij te horen dat iedereen er mee achter staat dat we daarop inzetten en moeten op inzetten. Wat betreft het ethische aspect, laat me heel duidelijk zijn: ook in Pittsburgh bleek heel duidelijk dat dat een element is waar nog heel veel werk moet worden gedaan, niettegenstaande het feit dat de Verenigde Staten al heel ver staan in de hele Artificiële Intelligentie, zoals collega Diependaele zei. Wij willen daar heel duidelijk mee op inzetten, wij willen mee normen kunnen bepalen. En ja, bij wat in Europa gebeurt, zullen wij proberen maximaal aanwezig te zijn en mee de agenda te zetten.

Wat betreft de opleidingen, denk ik dat de manier van opleidingen geven, zal veranderen. Ook dat kan anders dan vandaag. Een van de zaken die gezegd worden, is dat voor 65 procent van de 18-jarigen die vandaag aan de universiteit beginnen, de jobs die zij zullen gaan doen in de toekomst, nog niet bestaan. Dat zegt heel veel, niet alleen voor die jonge gasten en jonge meisjes, maar voor iedereen die wel aan het werk is. We zullen er moeten toe komen dat je naar een evolutie gaat. Maar we doen het allemaal.

We vergeten dat de smartphone die we allemaal in onze zak hebben en die we vandaag niet meer kunnen missen, nog maar net tien jaar oud is. Wij hebben nooit ergens geleerd hoe met dat ding te werken. Voor sommigen gaat dat spontaan, bij anderen is dat wat moeilijker, maar we zullen ons moeten aanpassen. We zullen flexibeler moeten omspringen met de opleidingen die er zijn. Het is dat gesprek dat ik de volgende weken en maanden met alle opleidingsvertrekkers van volwassenenonderwijs wil hebben. Ik denk dat je daartoe moet komen.

In Pittsburgh vroeg ik wat men doet ten aanzien van het volwassenenonderwijs. Dit is de universiteit die op nummer 1 staat wat betreft Artificiële Intelligentie. Ze antwoordden dat ze daar vandaag nog niets voor ontwikkeld hebben. Een van de bestuurders die daar aanwezig was, zei dat men nu toch moest bekijken om een programma te maken voor Artificiële Intelligentie voor volwassenen. Wij gaan dat ook doen. We staan zeker niet achter tegenover de rest van de wereld. Ik denk dat we vandaag met het plan dat er is en met de stappen die we verder zetten, effectief vooruitgaan.

Met de groep die ik wil samenbrengen en de gesprekken die ik wil voeren, hoop ik dat ik begin volgend jaar tot een compleet opleidingsplan kan komen en we weten wie wat waar gaat doen zodat iedereen effectief is. (*Applaus bij de N-VA*)

Imade Annouri (Groen): In het verslag zal staan: 'Applaus vanop de N-VA-banken'. Goed gedaan, collega's, op de achterste bank.

Minister, het liedje van Bob Dylan is nog specifiek: "Then you better start swimming, or you'll sink like a stone. For the times they are a-changing". Wat mij betreft, bent u in het water gesprongen met wat u vandaag hebt voorgesteld over Artificiële Intelligentie. Dat is een goede zaak want 'we got to start swimming', zeker als het gaat over die jobs, als het gaat over robotisering en digitalisering. De cijfers voor Vlaanderen die ik vandaag heb aangehaald en die Agoria heeft bekendgemaakt, zijn internationale cijfers.

Deze cijfers zijn voor Vlaanderen, maar het Wereld Economisch Forum heeft hetzelfde soort onderzoek gedaan op internationale schaal, over twintig landen heen. En ook daar zie je dat er jobs zullen verdwijnen, dat er meer jobs bij kunnen komen, maar dat er een bijscholing en een omschakeling moet komen op het vlak van de arbeidsmarkt en de opleidingen. Ik vrees dat we niet meer het optimisme hebben om te zeggen: 'We gaan nog te veel nadenken en onze tijd nemen.' We moeten nu beginnen te ageren.

Ik houd u eraan, minister. Ik ga nog verschillende vervolgvragen stellen. Ik zou graag deze legislatuur met heel duidelijke aanpakpunten komen, want het is een actueel en zeer acuut thema.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Ik sluit me aan bij de vorige spreker. Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat die artificiële intelligentie een goede zaak is. Het is een goede zaak dat we daar vanuit Vlaanderen nu op inspelen. Mijn voornaamste bekommernis is dat we dat op een positieve manier blijven benaderen. Te veel zie je in de media doemberichten en doemscenario's, waarbij

meer de negatieve kant wordt benaderd en beschreven. Daar moeten we voorzichtig mee zijn, want daar maak je mensen inderdaad angstig mee. Dat mogen we niet doen.

Dat staat niet in de weg dat er wel degelijk bedreigingen zijn. Die bedreigingen moeten we zo veel mogelijk proberen aan te pakken. Misschien gaat artificiële intelligentie daar in de toekomst een oplossing voor bieden, maar we kunnen nog niet in de toekomst kijken, dus we gaan er op basis van wat we vandaag weten, voor moeten zorgen dat we ons zo goed en zo kwaad als we kunnen voorbereiden op wat er op ons afkomt.

Ik ben er heilig van overtuigd dat dit het leven van de Vlamingen en van iedereen in de wereld veel kan verbeteren, dat het de welvaart kan verhogen, het leven veiliger kan maken en nog zoveel meer positieve effecten kan hebben, als we het op een goede en constructieve manier aanpakken. En daar zijn we nu ook in Vlaanderen mee begonnen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de resultaten van het CurieuzeNeuzen-onderzoek naar de luchtvervuiling in Vlaanderen en de beleidsconclusies die hieruit worden getrokken

ACTUELE VRAAG van Bruno Tobbacq aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de reactie van de Vlaamse Regering op de resultaten van het CurieuzeNeuzen-onderzoek naar de luchtkwaliteit in Vlaanderen

ACTUELE VRAAG van Joris Poschet aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de resultaten van het CurieuzeNeuzen-onderzoek

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, dit weekend zijn de resultaten van het CurieuzeNeuzen-onderzoek bekendgemaakt, een zeer grootschalig en fijnmazig onderzoek over heel Vlaanderen. Ik denk dat we met recht en reden de onderzoekers, alle partners van het project, de meer dan 50.000 burgers die zich hadden ingeschreven en de 20.000 burgers die effectief de metingen hebben gedaan, oprecht kunnen bedanken, en ook alle ouders die op vrijdag aan de schoolpoort staan voor Café Filtré in Brussel, want zij zijn erin geslaagd om van luchtkwaliteit een echt thema te maken. Dat is terecht, want het onderzoek bevestigt wat wij allemaal al lang aanvoelen, namelijk dat het met de luchtkwaliteit in Vlaanderen niet goed gesteld is. Als we de Europese waarden bekijken, zien we dat er heel wat overschrijdingen zijn in onze centrumsteden. Maar als we de waarden hanteren die de Wereldgezondheidsorganisatie hanteert, de waarden die we mijns inziens moeten hanteren, dan kunnen we toch wel besluiten dat het over heel Vlaanderen eigenlijk niet goed gesteld is met onze luchtkwaliteit.

We zien een aantal zaken in het onderzoek. De problemen zijn vaak heel lokaal. Waar veel voertuigen stilstaan, aan kruispunten en rotondes, zien we grote problemen, maar bijvoorbeeld ook heel vaak in schoolomgevingen. Net op die plaatsen waar er heel veel kinderen zijn, moeten we er iets aan doen. In de Metro van vandaag werd bevestigd dat het niveau van luchtvervuiling op 1 meter hoogte 37 procent slechter kan zijn dan op 2 meter. Dus daar waar de neuzen van onze kinderen zijn, is de luchtkwaliteit het slechtst. Daar moeten we iets aan doen. In De Morgen konden we ook zien dat het aantal mensen dat puffers gebruikt, absoluut is toegenomen en nog is gestegen.

Minister, u hebt deze zomer bij het zomerakkoord een luchtkwaliteitsplan voorgesteld, maar dat luchtkwaliteitsplan is, zoals ik in de commissie al heb aangegeven, absoluut onvoldoende. Het gaat over de lange termijn, met doelstellingen tot 2050. Het is zeer vrijblijvend. Het laat ook de autosector volledig buiten schot. Gaat u het luchtkwaliteitsplan dat u hebt voorgesteld, nog wijzigen in het licht van dit grootschalige onderzoek? Gaat u het verstrengen? Gaat u ervoor zorgen dat er circulatieplannen komen in alle steden in Vlaanderen en dat er een lage-emissiezone komt voor heel Vlaanderen?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, als het lukt om duizenden mensen ervan te overtuigen mee te werken aan dergelijk onderzoek, waaronder blijkbaar de voorzitter, dan bewijst dat minstens één ding, namelijk dat de ongerustheid over de luchtkwaliteit in Vlaanderen, de lucht die we elke dag samen inademen, heel groot is. Twee, als je weet dat chronische astma de meest voorkomende chronische ziekte is bij kinderen in Vlaanderen, dan weet je dat er waarschijnlijk een en ander mis is. En drie, als je kijkt naar de resultaten van die metingen, dan kun je inderdaad alleen maar vaststellen dat onze luchtkwaliteit in Vlaanderen de laatste dertig jaar misschien wel verbeterd is, maar dat we nog lang niet zijn waar we moeten zijn. De normen worden ook alsmate beter naarmate we de negatieve effecten beter kunnen inschatten. En dus is er nog onvoorstelbaar veel werk aan de winkel.

Nu, ik sta hier niet om u te zeggen dat u het al lang allemaal had moeten hebben gedaan. Dat is natuurlijk een beetje waar, maar dat is niet mijn eerste punt hier vandaag. Mijn punt is dat uit alles blijkt dat dit een overkoepelend probleem is dat op verschillende niveaus gezamenlijk moet worden aangepakt. Dit gaat over verkeer, over hoe we wonen, over de technologie die we gebruiken, over verschillende beleidsniveaus. Dit gaat inderdaad over stedelijke plannen, maar evengoed ook over gewestelijke investeringen.

Minister, mijn vraag aan u is heel duidelijk. Er is een luchtplan met grote langetermijndoelstellingen, er zijn lokale inspanningen die links en rechts gebeuren, maar die vaak ook in totaal tegengestelde richtingen gaan. Is het daarnaast niet tijd, is het niet heel dringend nodig en is het niet de taak van een Vlaamse Regering die zich nuttig wil maken, om op zeer korte termijn een structureel overleg met al die verschillende partners op te starten om te proberen dit probleem gecoördineerd aan te pakken, met gecoördineerde maatregelen die in dezelfde richting gaan en daardoor misschien tien keer meer effect zullen hebben dan wat we vandaag allemaal apart aan het doen zijn?

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, de vorige collega's hebben het kader al geschetst. We hebben afgelopen weekend de lang verwachte resultaten te horen en te lezen gekregen. 20.000 Vlamingen hebben kunnen peilen, waaronder ook mijn ouders. Maar ik niet, aangezien ik in Brussel woon en dat voor de onderzoekers geen interessant gebied was, wat ik betreurt.

De resultaten zijn zeer helder. Zoals de collega die voor mij sprak, al zei, is de luchtkwaliteit de afgelopen jaren op verschillende vlakken verbeterd. Maar we zijn er nog niet. We zitten gemiddeld aan 22,7 microgram per kubieke meter. Dat is een stuk onder de Europese waarde, maar nog net boven de waarde van de Wereldgezondheidsorganisatie – en dat is eigenlijk de waarde waar we ambitieus naartoe moeten werken.

Interessant in het onderzoek was de schaal, de enorme vertakking van dat onderzoek. Het leefde echt bij de mensen. Het leeft nog altijd bij de mensen. Want uiteraard ademen wij allemaal lucht in.

Minister, op welke manier zult u gebruikmaken van dit voorbeeld van breedver-takt onderzoek, van 'citizen science', om in de toekomst verder te werken rond sensibilisering, rond bewustwording, rond vervuiling, bijvoorbeeld inzake water of geluidsoverlast?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, ik dank u. Ik sluit mij aan bij de bedanking aan de 20.000 mensen die effectief de metingen hebben gedaan voor het CurieuzeNeuzen-onderzoek samen met de Universiteit Antwerpen en de Vlaamse Milieumaatschappij. Dat toont inderdaad dat er daarin enorm veel potentieel zit. Uiteraard doen wij vanuit de Vlaamse Milieumaatschappij ook heel wat metingen. Maar dit heeft een extra schaal. En die zorgt er inderdaad voor dat je nog fijnmaziger kunt kijken of de modellen die we toepassen vanuit de Vlaamse Milieumaatschappij, overeenkomen met wat uit de metingen van al die burgers blijkt. Ik vind dat een bijzondere meerwaarde. Het is ook bijzonder interessant om de resultaten te zien.

Wat leiden we af uit die resultaten? Dat was ook de vraag die onderliggend door de drie vraagstellers is gesteld. We zien dat de burgers de grote demagogen, die zeggen dat het allemaal zo slecht is in Vlaanderen, eigenlijk naar huis sturen met de metingen die zij zelf hebben gedaan. We kunnen het niet ontkennen als we de cijfers van het CurieuzeNeuzen-onderzoek bekijken: het gaat gemiddeld goed met de luchtkwaliteit in Vlaanderen. Dat blijkt uit die studie.

Uit de studie blijkt dat we niet veraf zitten van de normen die de Wereldgezondheidsorganisatie heeft opgelegd.

Mevrouw Meuleman, ik zie dat u een beetje nerveus wordt. U vraagt zich af hoe het mogelijk is dat ik nu beweer dat alles koek en ei is. Dat heb ik echter niet gezegd. Ik vermeld ook altijd de volgende stap. We zijn er nog niet en we moeten nog bijkomende inspanningen leveren. Uit de studie blijkt immers dat er lokale knelpunten zijn.

Mijnheer Tobback, in deze studie is vooral NO_x gemeten. Er is natuurlijk een heel sterke link met mobiliteit en verkeer. We hebben al een lopend luchtkwaliteitsplan. De opvolger is nu voor een openbaar onderzoek voorgelegd. Daar is op alle niveaus overleg over gepleegd. We hebben, samen met de stad Gent, een luchtactieplan opgesteld. U zou dat moeten weten, want uw partij heeft daar in Gent actief aan meegewerkt. Dat geldt ook voor Groen en de hiervoor bevoegde schepen. We hebben met Antwerpen een luchtactieplan opgesteld en daarnaast is er ook een heus Vlaams luchtactieplan.

We zetten in op tal van maatregelen. De tijd is hier zeker te kort om al die maatregelen te overlopen, maar er zijn hier specifieke vragen over mobiliteit gesteld. In die plannen staat dat we inzetten op minder voertuigkilometers en op propere voertuigen. We zien nu al de resultaten van een aantal keuzes die de Vlaamse Regering heeft gemaakt. Het gaat dan onder meer om de vergroening van de autofiscaliteit. Tijdens de eerste zes maanden van dit jaar hebben we gezien dat 12 procent van de ingeschreven voertuigen dieselwagens zijn. Het is ooit anders geweest. We hebben besloten dat wie zich een wagen aanschaft die meer uitstoot, ook meer zal betalen en eigenlijk wordt gestraft.

In die plannen zijn tal van mobiliteitsmaatregelen opgenomen. Ik denk dat het onmogelijk is dat hier allemaal aan te halen. Ik ben trouwens niet de minister van Mobiliteit.

Die input is uiteraard allemaal geleverd vanuit het beleidsdomein Mobiliteit. Dit bewijst dat de verschillende bevoegde departementen en ministers perfect

hebben samengewerkt. Wat dit plan betreft, moeten we de lokale knelpunten aanpakken. We doen dat ook. We hebben recent beslist bijkomende middelen vrij te maken om bij de aankoop van lijnbussen te kiezen voor bussen die ook op aardgas rijden. Dat zal de lokale uitstoot van de bussen verbeteren. Er zijn lage-emissiezones, maar er zijn ook plannen om in de steden, waar de luchtkwaliteit absoluut beter moet worden, ultralage-emissiezones aan te leggen. In het plan staan ook vergroeningsmaatregelen, zoals gevelgroen en bijkomende subsidies voor groendaken. In de begroting voor 2019 zijn hiervoor al extra middelen vrijgemaakt.

Dan is me nog een vraag gesteld over citizen science of burgerwetenschap, om het met een mooi Nederlands woord te zeggen. Dit is een mooi voorbeeld van de manier waarop de burger aan wetenschap kan meewerken. De wijze waarop de universiteit hieraan meewerkt, is heel mooi. Ze zorgt ervoor dat het op een goede, correcte wijze gebeurt. Minister Muyters en ikzelf zijn hier heel enthousiast over. We zijn van plan de burgers effectief bij meer metingen en onderzoeken te betrekken. De VMM houdt in dit verband binnenkort een studiedag. Ook vanuit de hoek van onderzoek en ontwikkeling zijn een aantal heel concrete projecten geselecteerd, bijvoorbeeld een project dat de aanwezigheid van spinnen wil registreren. Ik heb een hele lijst van voorbeelden waarin burgers bij wetenschappelijke vaststellingen zullen worden betrokken.

Een laatste bezorgdheid die ik heb genoteerd, is de vraag waarom Brussel niet in dit onderzoek is opgenomen. Het is een project dat van onderuit is gegroeid. Dat maakt het ook zo sterk. Wij zijn daar met de VMM en natuurlijk ook in samenwerking met een grote mediapartner graag in meegestapt. De keuze om op het Vlaams grondgebied te werken, was toen echter al gemaakt. Dat is op die manier van onderuit gegroeid en daar zit niets anders achter. Het kan zeker nuttig zijn dergelijke onderzoeken in Brussel uit te voeren.

Samengevat, gaat het om een heel waardevol project waaruit wij zeker de juiste conclusies trekken. We zien dat de luchtkwaliteit de voorbije jaren verbeterd is, maar op verschillende plaatsen zijn we er nog niet en moeten we bijkomende maatregelen nemen. We nemen zeker onze verantwoordelijkheid op. *(Applaus bij CD&V)*

Elisabeth Meuleman (Groen): De uitstoot van de personenwagens is de grote boosdoener. U zegt dat u het een en ander doet met uw Luchtkwaliteitsplan en uw nieuw Luchtkwaliteitsplan maar het is veel te weinig, minister. Er staat bijvoorbeeld nergens een uitdoofscenario voor dieselwagens. Het resultaat is dat er nu autoconstructeurs zijn die gooien met premies als je je oude wagen vervangt door een nieuwe dieselwagen, een nieuwe dieselwagen die ook veel te veel uitstoot. Sinds april is de verkoop van het aantal dieselwagens opnieuw gestegen.

Minister, u doet ook niets aan de sjoemelsoftware terwijl de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) heeft berekend dat door dit probleem op te lossen, de luchtkwaliteit met 57 procent zou verbeteren. Andere landen pakken dat aan. Duitsland heeft een terugroepprogramma. De auto's worden er uit de handel genomen en 'verproperd', maar wat doet u? In plaats van iets te doen aan de sjoemelsoftware, vraagt u een uitzondering aan Europa om nog langer de Europese normen niet te moeten halen. Dat is het beleid van Vlaanderen.

Minister, mijn bijkomende vraag was wat u gaat doen met de autosector. Wat gaat u doen om ervoor te zorgen dat die vervuilende auto's die veel te veel uitstoten door die sjoemelsoftware, niet meer blijven rondrijden in Vlaanderen? *(Applaus bij Groen)*

Bruno Tobback (sp.a): Minister, ik moet zeggen dat de luchthartigheid waarmee u erover gaat, me even naar adem deed happen. 'Het zal wel vanzelf in orde

komen. We zijn goed bezig'. De cijfers tonen niet aan dat we goed bezig zijn. De cijfers tonen aan dat er een immens aantal problematische punten zijn. Ze tonen vooral aan, als je kijkt waar die punten zijn, dat het niet lokaal is dat we die gaan oplossen. Het zijn misschien lokale problemen in een centrum van een stad of een gemeente, op een bepaald kruispunt, langs een aantal wegen waar iedereen die in de file staat of naar school gaat, dagelijks zijn gezondheid riskeert. Het zijn misschien lokale punten maar het zijn wel allemaal problemen die niet lokaal zijn ontstaan en dus niet lokaal zullen worden opgelost.

Verkeer ontstaat niet lokaal. Het verkeer op de Antwerps Ring zal door een lage-emissiezone niet worden opgelost en de gezondheidseffecten zullen ook niet weggaan. U zult dat met de Vlaamse Regering gecoördineerd moeten aanpakken. Het verkeer komt niet alleen uit Antwerpen. Het verkeer in Gent komt niet alleen uit Gent. Het verkeer in Leuven – want voor alle duidelijkheid: ik ben van Leuven – komt niet alleen van Leuven. Het feit dat wij een circulatieplan hebben, zal ook niet betekenen dat op alle gewestwegen de luchtkwaliteit plots verbetert. Integendeel, het zal er hier en daar waarschijnlijk nog voor zorgen dat, als er niets gebeurt aan het verkeer op de gewestwegen, de luchtkwaliteit nog zal verslechteren. Dit vraagt een gecoördineerd antwoord van een krachtdadige Vlaamse Regering die een ambitie formuleert op lange termijn, die daar middelen voor op tafel legt en een kader creëert waar iedereen zich bij kan aansluiten. Dat doet u niet. U zegt dat het wel in orde komt. Dat doet het niet.

Een aantal Europese normen, die we niet halen, en een aantal wereldgezondheidsnormen, die we niet halen, moeten u niet doen zeggen dat het in orde komt, maar moeten u doen zeggen dat u er dat en dat en dat aan zult doen. Dat hebt u in de verste verte niet gedaan. Ik heb als reactie op dit onderzoek geen enkele bijkomende ambitie voor de volgende zes maanden of voor de volgende vijf jaar van u gehoord. Uw eerste voorstel dat iedere gemeente een schepen van luchtkwaliteit zou moeten hebben, was dermate lachwekkend dat ik zelfs niet ga vragen of u het echt meent. Het was minder erg dan dat van uw collega van Mobiliteit die zei dat de gemeentebesturen het nu maar zelf moeten regelen met hun bus.

Dit is een Vlaamse Regering die haar verantwoordelijkheden op dit vlak aan het afschuiven is en die daarmee eigenlijk bewijst dat ze geen enkel nut heeft. Uw meerwaarde zou moeten zijn dat er een overkoepelend beleid is. De vraag blijft: waarom is er niet die ambitie om een overkoepelend beleid met een duidelijk kader te maken dat iedere gemeente aanmoedigt en steunt en soms zelfs dwingt om op te treden? (*Applaus bij sp.a en Groen*)

Joris Poschet (CD&V): Ik verbaas me toch over het betoog van de oppositie, maar omdat ze oppositie zijn, moeten ze dat misschien wel zeggen.

De minister heeft gesproken over de autofiscaliteit die vergroend is in Vlaanderen. Ik hoop dat het ook in Brussel vlug gebeurt. Er worden lage-emissiezones ingevoerd. Er zijn plannen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest om een aantal dieselwagens gewoon te bannen. Er zijn schoolstraten ingevoerd. Het zijn allemaal concrete maatregelen die deze Vlaamse Regering heeft genomen.

Het luchtkwaliteitsplan van minister Schauvliege is zo een 'gaillard'. Dan denk ik, mijnheer Tobback, wat baten kaars en bril als den uil niet zien en wil? Er staan een pak concrete maatregelen in die ons kunnen helpen om de norm van de Wereldgezondheidsorganisatie, waarvan de minister zelf al verschillende keren heeft gezegd dat het haar ambitie is om die te halen, ook effectief te kunnen halen.

Ik kom nog even terug op mijn punt van de samenwerking met de twee andere gewesten. Ik vind het echt vreemd, want ik denk dat er in Brussel voldoende burgerinitiatieven zijn van onderuit die bereid zijn om de schouders te zetten onder zo een groot citizenscience- of burgerwetenschappelijk project. Uiteindelijk

is Brussel de economische motor van ons land. Dat brengt een hele verkeersstroom met zich mee. Nu zitten we met dat witte gat in die peilingresultaten, terwijl er uiteraard een grote impact is van Brussel en de economische activiteit op de rand en op de invalswegen naar onze hoofdstad. In Wallonië hebben blijkbaar ook een aantal moedige mensen deelgenomen. De resultaten van drie meetpunten in Luik en vier in Charleroi stonden gisteren in Le Soir. Dat ging dus over niet meer dan twintig mensen, maar het zou interessant zijn om in de toekomst rond die citizenscienceprojecten ook over de gewestgrenzen heen samen te werken, want lucht stopt niet aan grenzen. Mijn vraag blijft: minister, bent u van plan om daartoe stappen te ondernemen?

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Gemiddeld gezien gaat het goed. U weet dat de statisticus verdrinkt in een rivier van gemiddeld 25 centimeter diep. Bovendien heeft de Europese Commissie berekend dat het gemiddeld goed gaan in België nog altijd betekent dat er jaarlijks 8 miljard euro economisch verlies wordt geleden door gezondheidsproblemen; er zijn 1700 vroegtijdige overlijdens door NO_x-problemen. Dus, dat het gemiddeld gezien goed gaat, betekent niet dat het dan zo verder moet.

Terzelfder tijd, beste leden van de oppositie, is er nu voor het eerst ook wel een beetje een inspanning om zicht te krijgen op de situatie en worden er stappen in de goede richting gezet. Dat wil ik zeker en vast onderschrijven, minister. Maar Gent en Antwerpen alleen kunnen het niet oplossen. Daar wordt van alles gedaan. Wat kan een schepen van luchtkwaliteit oplossen aan een auto die van de andere kant van het gewest komt? Wat baten kaars en bril als den uil niet zien en wil? Minister, de Vlaamse Regering moet met alle ministers, met u op kop, werk maken van een heuse staten-generaal die iets doet aan het versnellen van de maatregelen die u al hebt voorgesteld. Want we kunnen niet blijven wachten op citizen science en nog wat gemorrel hier en extra interessante meetpunten daar. Er wordt goed werk geleverd, maar het gaat te traag. De cijfers spreken voor zich. Het is vijf na twaalf, niet vijf voor twaalf. Dus is mijn vraag: wat kunt u doen om de goede initiatieven die u al genomen hebt, in een stroomversnelling te steken zodat deze Vlaamse Regering een krachtadig antwoord kan bieden aan de luchtvervuiling?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Het is prima dat een dergelijke grootschalige campagne loopt en mensen extra gegevens verzamelen en ook extra sensibiliseerd worden. Nu, mijnheer Tobback, een aantal pijnpunten kunnen wel degelijk lokaal worden opgelost of aangepakt, maar uiteraard zijn ook wij voorstander van een oplossing, een aanpak ten gronde. Dat is belangrijker. Dan denken we aan het terugdringen van de fossiele brandstoffen, aan het terugdringen van het aantal gereden kilometers. Daar steunen wij als partij voluit de maatregelen die toch wel degelijk worden genomen door deze Vlaamse Regering, die vandaag worden genomen en hopelijk ook in de toekomst – met een extra klemtoon – genomen zullen worden.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik wil herhalen wat ik daarnet heb gezegd: een aantal doemdenkers komen altijd met resultaten dat het dramatisch slecht is. Dit resultaat toont dat het gemiddeld niet dramatisch slecht is, maar ik herhaal het nog eens, want sommigen hebben het blijkbaar niet goed gehoord: dat wil niet zeggen dat er lokaal geen grote knelpunten zijn. Uiteraard wil ik die aanpakken. Dat is ook de reden, mijnheer Schiltz, dat wij samen met de steden aparte Vlaamse actieplannen hebben gemaakt. We hebben samen getrokken vanuit

Vlaanderen, met de lokale input van Antwerpen, Gent, ... We hebben dat heel speciaal voor die knelpuntzones opgemaakt. Nu vragen naar een soort staten-generaal ... die plannen zijn allemaal met alle input van de verschillende actoren opgemaakt. We hebben die trouwens ook in de Vlaamse Regering goedgekeurd.

Ook uw eigen minister, bevoegd voor energie heeft een heus plan, 'Clean power for transport' om ervoor te zorgen dat er minder uitstoot is door het verkeer. Uiteraard, mijnheer Vandaele, heeft minister van mobiliteit Weyts input geleverd voor dit plan om ervoor te zorgen dat er inderdaad minder kilometers worden gereden, maar dat er ook meer propere wagens op de weg rijden.

Het voordeel van een pre-electorale periode, als de verkiezingen eraan komen, is natuurlijk dat de verschillende partijen hun plannen en ambities op tafel leggen. Mevrouw Meuleman u hebt een aantal hippe, leuke filmpjes gemaakt met uw partij en u hebt een vijfpuntenprogramma gelanceerd voor de aanpak van fijnstof. Als ik dat plan neem met die vijf punten en ik leg dat naast het Luchtkwaliteitsplan dat is dat er een kopie van. Daar staat niets in over die sjoemelsoftware, of daar staat niets is over het extra aanpakken van zoveel op het vlak van mobiliteit.

Wat ik nogal straf vind is dat u eigenlijk voorstelt om mensen, die het slachtoffer zijn van fraude, aan te pakken. De burger weet van niets, koopt een auto waarvoor reclame wordt gemaakt, en waar etiketten op hangen over hoeveel die uitstoot. Nu komt u af en zegt u dat we al die mensen die met die slechte wagens rondrijden moeten aanpakken, dat we daar iets moeten aan doen. Vanuit de Vlaamse overheid hebben we gezegd dat we de burger daar niet voor gaan straffen, maar degene die verantwoordelijk is voor de fraude. We zijn direct naar de rechtbank gestapt, naar het parket om ervoor te zorgen dat die mensen worden aangepakt. (*Applaus bij CD&V*)

Ik ben het er dus niet mee eens dat we de burger zouden laten opdraaien voor fraude die gepleegd is door een aantal multinationals. Ik vind dat we verantwoordelijkheid moeten leggen waar ze moet liggen en ik vind niet dat de Vlaamse overheid geld op tafel moet leggen om in de plaats van die fraudeurs heel die problematiek op te lossen. Zij moeten zelf voor die problematiek opdraaien.

We hebben ambitieuze plannen en we voeren ze uit. De omslag is gemaakt. Waar vóór de start van deze Vlaamse Regering de dieselwagen de meest populaire wagen was, is dat nu gedaan. De eerste zes maanden van dit jaar is maar 12 procent van de nieuwe voertuigen een dieselwagen. Dat komt omdat we moedige beslissingen hebben genomen en omdat we de autofiscaliteit hebben vergroend. Dat is maar één voorbeeld. In het plan staan tal van maatregelen die worden uitgevoerd en daar zijn ook resultaten van.

Uiteraard gaan we dat samen met de lokale besturen doen. Op geen enkel moment heb ik gezegd dat de lokale besturen dat alleen moeten aanpakken. Dat heb ik niet gezegd. Ik kan alleen maar vaststellen wat er gebeurt wanneer lokale besturen, naast wat er globaal gebeurt op het vlak van mobiliteit en rond de luchtkwaliteit, heel gericht een aantal knelpunten aanpakken. Zo kunnen ze in schoolstraten bijvoorbeeld, inzake mobiliteit maatregelen nemen zodat mensen niet meer tot voor de schoolpoort gaan rijden. Ze kunnen investeren in extra groen in de omgeving. Ze kunnen nadenken over hoe ze de mobiliteit kunnen sturen en alternatieven aanleggen of veilige fietspaden. Als ze ervoor zorgen dat daar ook lokaal goed over wordt nagedacht, zie je het verschil. Lokaal kan je, door de juiste maatregelen te nemen, en samen met wat er op andere niveaus gebeurt, het verschil maken. Dat was een duidelijke conclusie uit die studie en dat is wat ik heb duidelijk gemaakt: dit moet lokaal als aandachtspunt worden meegenomen.

Kortom, dit is een waardevolle studie, waar we zeker de juiste conclusies uit trekken. Recent hebben we een aantal belangrijke beslissingen genomen, die de

laatste knelpunten die er zijn om te komen tot de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie aanpakken. We zijn er vast van overtuigd dat we die normen samen gaan bereiken.

Mevrouw Meuleman en mijnheer Tobback, de plannen die we als Vlaamse overheid bijvoorbeeld voor Gent hebben gemaakt, hebben we samen met uw partijen gemaakt. Dat zijn heuse luchtkwaliteitsplannen op maat van die stad. We hebben ze samen met uw partijen gemaakt en ik vind het straf dat u nu komt zeggen dat ze niet goed zijn en dat ze eigenlijk niet voldoen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, er zijn hier en daar inderdaad zeer goede plannen, denk maar aan het circulatieplan van Gent, alleen zou ik niet zeggen dat dat er kwam met steun van de Vlaamse Regering. Ik weet niet of u hier was toen minister Weyts het hier vorige week heeft gehad over het circulatieplan en het nodig vond om hier op een schandalige, platte en onnozele manier een tussenkomst te houden over het circulatieplan dat het compleet belachelijk maakte.

U kunt dat filmpje nog altijd herbekijken op Twitter. Het was werkelijk ongehoord en ik hoop dat dit inderdaad niet uw visie is, niet de visie van de Vlaamse Regering, want ik denk dat het verschil tussen Antwerpen en Gent wel duidelijk is wanneer het gaat over de luchtkwaliteit. In plaats van circulatieplannen belachelijk te maken die ervoor zorgen dat de luchtkwaliteit enorm verbetert, vraag ik u ervoor te zorgen dat de Vlaamse Regering die circulatieplannen ondersteunt en dat die plannen overal en voor elke centrumstad worden opgemaakt.

Minister, er moeten lage-emissiezones en een luchtkwaliteitsplan komen voor heel Vlaanderen en u moet ook de autosector aanpakken. Want Vlaanderen is verantwoordelijk voor alle auto's die hier worden gekeurd en op de weg rijden en die te veel uitstoten en sjoemelsoftware bevatten. Daar heeft Vlaanderen nog niets voor gedaan. Het is onze verantwoordelijkheid om die auto's die hier zijn goedgekeurd en gehomologeerd terug te roepen, maar dat hebt u nog niet gedaan. Dus zeggen dat u de autosector aanpakt, is absoluut niet waar. Er is nog heel veel werk aan de winkel. *(Applaus bij Groen en bij sp.a)*

Bruno Tobback (sp.a): Minister, uit onderzoek – dat heeft deze week nog in de krant gestaan – blijkt dat longschade door luchtvervuiling op jonge leeftijd de longcapaciteit en -kwaliteit van je ademhaling voor de rest van je leven aantast. Met andere woorden, iedere verloren minuut en elk gebrek aan urgentie is verloren tijd. De kinderen van vandaag zullen zich over veertig jaar nog altijd herinneren dat wij vandaag niet snel genoeg hebben gehandeld en dat niet met alle neuzen in dezelfde richting stonden. Denk daaraan wanneer u beleid voert. *(Applaus bij sp.a en bij Groen)*

Joris Poschet (CD&V): Ik vind het een beetje jammer dat mevrouw Meuleman opnieuw een framing probeert op te bouwen alsof minister Schauvliege zou hebben gezegd dat het circulatieplan in Gent op niets trekt. Zij heeft dat plan zelfs niet uitgesproken. Ik vind het dan ook niet correct van u, mevrouw Meuleman, om daarover te spreken.

Een aantal collega's van sp.a en van Open Vld hebben het ook gehad over overleg en over het belang van een staten-generaal over luchtkwaliteit. Ik wil u er echter op wijzen dat er nog zoiets bestaat als de Senaat die zowaar nuttig werk heeft geleverd inzake luchtkwaliteit. We hebben het er tijdens twaalf commissievergaderingen gehad over 97 ambitieuze doelstellingen inzake luchtkwaliteit, die zijn goedgekeurd door Groen, CD&V en Open Vld. Tijdens die twaalf commissievergaderingen was er niemand aanwezig van sp.a en van Open Vld. Dat moet me toch even van het hart.

CurieuzeNeuzen is een heel positief project, en we moeten die informatie nu gebruiken om ons ambitieus luchtkwaliteitsplan verder uit te voeren en zo onder de norm van de Wereldgezondheidsorganisatie te zakken. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Steve Vandenberghe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de recyclagecijfers inzake plastic flessen van Fost Plus en het onderzoek van Recover

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Minister, ik had het vorige week – het is een kroniek van een aangekondigd vervolg – over bochtenwerk. Ik zal in uw thema's blijven en vraag me af of u door het bos de bomen nog ziet. Ik in elk geval niet. U zegt altijd dat Vlaanderen de recyclagekampioen is op basis van cijfers van Fost Plus. Meer dan 90 procent wordt gerecycleerd, maar nu blijkt dat die cijfers fake, virtueel zijn. Er zijn elf afvalintercommunales, die zich hebben verenigd onder de noemer Recover, die vandaag met studies hebben aangegeven dat amper 50 procent van het verpakkingsafval wordt gerecycleerd. En dan hebben we het nog niet over het feit dat van die 50 procent de recyclage terechtkomt in isolatiemateriaal, in fleecetruien die achteraf op de afvalberg of in de plasticsoep terechtkomen.

In het kader van uw afvalplan zegt u altijd dat u de volgende jaren zeer strenge normen zult opleggen aan de sector, aan de producenten. Zij zullen tot 90 à 95 procent moeten recyclen, meer dan vandaag. De vraag van onze fractie is op welke cijfers u zich zult baseren om die inspanning op te leggen aan de producenten. Wij weten het niet, ik denk dat de collega's het net als de mensen op het werkveld ook niet weten, laat staan de producenten. Alstublieft, minister, geef me nu eens duidelijk uitleg zodat al die onduidelijkheden nu eindelijk van de baan zijn. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Vandenberghe, ik heb geprobeerd de studie zelf van de intercommunales die vandaag is gelanceerd, deze voormiddag op te vragen, maar die blijkt nog niet helemaal klaar te zijn, dus ik zal die wel krijgen, en ik zal die uiteraard met veel aandacht goed bestuderen en bekijken hoe men tot dat cijfer komt. Het is inderdaad mijn overtuiging dat we het op het vlak van recyclage en de aanpak van zwerfvuil nog veel beter moeten doen. Daarom heb ik een ambitieus verpakkingsplan, een ambitieuze verpakkingsnota, op de tafel van de Vlaamse Regering gelegd, en heb ik inderdaad gevraagd om die ambitieuze doelstellingen goed te keuren. Dat is gebeurd, in juli. Het gaat inderdaad om 90 procent van de drankverpakkingen die tegen 2022 moeten worden gerecycleerd en ingezameld. Als er discussies zijn over die cijfers, moeten we dat uiteraard ophelderen. Daarom staat in die nota dat we met een nulmeting zullen starten, waarmee alle partners, iedereen die daarbij is betrokken, het eens zullen zijn. Uiteraard zullen de afvalintercommunales daarbij zijn.

De cijfers die vandaag worden gebruikt, zijn cijfers die officieel worden gerapporteerd. Dat zijn niet de naakte cijfers van Fost Plus. Dat zijn cijfers die worden gerapporteerd, door de verpakkingscommissie worden nagekeken, en ook gecorrigeerd als ze fouten zouden bevatten. Dat gebeurt volgens meetmethodes van de Europese Commissie. Uiteraard heeft niemand iets aan de mist die wordt gespuid, maar eigenlijk zal het me worst wezen of het nu 50, 60 of 70 procent is. Ik wil naar die 90 procent gaan. Ik wil zwerfvuil aanpakken, ik wil minder afval in Vlaanderen en ik wil vooral meer recyclage, meer circulaire economie. Laten we voor dat ambitieuze plan gaan. Er is een boete aan gekoppeld als men die

doelstellingen niet haalt. Er is een heel sterke producentenverantwoordelijkheid aan gekoppeld. Uiteraard moeten we er bij de start van die nulmeting voor zorgen dat we cijfers hebben waar iedereen zich comfortabel bij voelt, zodat die discussies voorgoed van de baan zijn.

Steve Vandenberghe (sp.a): Minister, het zal u een worst wezen, maar ik maak me heel grote zorgen, want u slaagt er niet in om duidelijkheid te scheppen. Ik zal een paar concrete voorbeelden geven. Er zijn de OVAM-cijfers die worden achtergehouden, deze week ook. Er is de transparantie, de duidelijkheid over het zwerfvuil. U hebt uiteraard nu gezegd dat men die moest vrijgeven. Allemaal mist die hier wordt gespuid. Er is geen enkel concreet voorstel in uw plan dat het zwerfvuil met 40 procent kan verminderen. Statiegeld doet dat wel. Oké, u bent niet getrouwd met statiegeld, maar er staat geen enkel concreet voorstel in van hoe men dat wél wil aanpakken.

We worden voorbijgestoken door Wallonië en Brussel, die veel ambitieuzer zijn dan de Vlaamse Regering om die problematiek in concreto te gaan aanpakken. Ik weet niet of u het werkveld volgt, of u contact hebt met de mensen op het werkveld, niet alleen via digitale media, maar via veel gesprekken. Het werkveld maakt vandaag brandhout van het afvalplan. Het kan misschien wel goed zijn, maar u spuit zoveel onduidelijkheid dat de mensen er niet meer aan uit geraken, en u hebt vandaag nog niet geantwoord. Meten is weten. We gaan starten met een nulmeting, maar op basis van wat? Het is een enorme kloof tussen 50 en 80 procent. Minister, mijn vraag aan u is concreet: waaraan moeten de producenten zich houden? Er is immers een groot verschil tussen 50 en 80 procent. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, er zijn ontzettend veel sjoemelcijfers die worden gehanteerd in het verpakkingen-debat, er zijn sjoemelcijfers over de metaal- en plasticverpakkingen die worden gerecycleerd. Daarbij is het toch wel schokkend vandaag te horen te krijgen dat slechts 5 procent van de flesjes die daadwerkelijk in omloop zijn, worden gerecycleerd en hergebruikt, dus in de circulaire economie terechtkomen. Voor alle andere flesjes, voor die 95 procent van de flesjes, moeten er nieuwe grondstoffen worden aangeboord, en die komen inderdaad terecht in onze oceanen en in de plasticsoep. Daar kan en mag dus niet licht overheen worden gegaan.

Er is inderdaad ook het feit dat OVAM de cijfers niet wil vrijgeven over hoeveel steden en gemeenten ophalen en hoeveel dat ons als belastingbetaler kost. Minister, ik wil dat weten.

Ik vind dat ik er als belastingbetaler recht op heb om te weten hoeveel ik betaal voor het ophalen van het zwerfvuil in mijn gemeente. Ik zou erop willen aandringen dat u ervoor zorgt dat de OVAM die cijfers vrijgeeft.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Mocht ik een patent hebben gehad op een medicijn tegen verkiezingskoorts, dan was ik vandaag schatrijk geweest.

Ik kan alleen maar vaststellen dat wat vandaag in de krant verschijnt, reeds in de commissie uitvoerig aan bod is gekomen. Op 19 juni 2018 werd de minister geïnterpelleerd door de heer Vandenberghe en mevrouw Meuleman. Ik heb toen duidelijk gevraagd wanneer we zouden beschikken over meer transparante en duidelijke cijfers. Ook in de commissievergadering van september 2018 is naar aanleiding van eenzelfde vraag van de heer Vandenberghe en mevrouw Meuleman gesteld dat onze partij al langer vragende partij is voor objectieve berekeningen en om de

manier van berekenen, waar de heer Vandenberghe het over had, en de wazige cijfers van Fost Plus in het jaarverslag bij te sturen. Laat dat nu net de boodschap zijn die de minister heeft meegegeven in haar afvalplan, namelijk dat er correcte cijfers moeten worden aangeleverd. Dus, geen nieuws onder de zon. We hebben inderdaad nood aan correcte cijfers, transparante cijfers en objectieve cijfers.

Minister, de nulmeting moet correct zijn, wat u ook hebt aangegeven. Wanneer zal de Interregionale Verpakkingscommissie met die nulmeting en dat cijfermateriaal komen? Wanneer kunnen we beschikken over objectieve cijfers?

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Ik sluit me aan bij de heer Nevens. Ik vind de twee tussenkomsten van de oppositie nogal populistisch: 'sjoemelcijfers', 'de minister creëert onduidelijkheid'. Mag ik toch nog eens duidelijk maken, mijnheer Vandenberghe, dat uw actuele vraag gebaseerd is op een studie die nog niet voltooid is, nog niet afgewerkt is en nog niet geraadpleegd kan worden. U gooit verwijten naar het hoofd van de minister, gebaseerd op een studie die nog niet is afgewerkt.

Wat wel klaar is, is het verpakkingsplan. Dat is deze zomer op het niveau van de regering goedgekeurd, met de zeer duidelijke ambitie om tegen 2022 90 procent van de drankverpakkingen te recyclen.

Minister, een heel belangrijke studie waar wij op wachten in de commissie Leefmilieu, is die van de OVAM omtrent zwerfvuil, waar de heer Nevens ook naar verwijst. Dat is een heel belangrijke studie, met een nulmeting die is opgestart in 2016. We zouden graag die resultaten kennen. Wanneer mogen we die verwachten?

Minister Joke Schauvliege: Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat de collega's van de oppositie de studie die vandaag in de kranten wordt aangekondigd, al grondig hebben nagekeken. Volgens hen bevat die studie de enige juiste cijfers. Voor alle duidelijkheid: ik heb die studie zelf niet gezien en ze kan mij ook niet worden overgemaakt. Ik hoop dat ik ze snel zal krijgen ook en grondig kan bestuderen.

Er zijn bij afval en verpakkingen tal van cijfers, en dat is ook logisch. Er zijn cijfers over zwerfvuil. Er zijn cijfers over plastic. Nu gaat het blijkbaar over plastic en de manier waarop dat wordt verwerkt. Er zijn cijfers over het algemeen huishoudelijk afval, over bedrijfsafval en dergelijke meer. Die moeten allemaal apart worden bekeken, maar ze kunnen ook allemaal op één hoop worden gegooid. Men kan altijd met cijfers alle kanten uit.

Om daar voor eens en voor altijd komaf mee te maken, heeft de Vlaamse Regering beslist om met een nulmeting te starten waarbij alle actoren zich goed en comfortabel voelen. We zijn daar volop mee bezig. Het is ook niet zo simpel. De manier waarop nu wordt gerapporteerd, bevat geen 'sjoemelcijfers', is geen verdoezeling. Het zijn geen cijfers van mezelf, maar cijfers van de verpakkingscommissie, die ook door de Europese Commissie worden bekeken. Zij kijken mee. Ik kan u heus verzekeren dat als ze niet correct zouden zijn, ze daarop zou reageren. Laat ons alstublieft niet doen alsof er niets is, alsof er wordt gesjoemeld, want dat klopt niet. De Vlaming is een goede recycleerder, maar laat ons ervoor zorgen dat er nog meer wordt gerecycleerd, dat we nog meer inzetten op circulaire economie en dat we vooral het zwerfvuil aanpakken.

De afspraken die we gemaakt hebben, omvatten heel ambitieuze doelstellingen. Ik herinner me nog heel goed, collega's, dat de oppositie hier zei dat die doelstellingen in dat verpakkingsplan helemaal niet ambitieus waren. Nu wordt gezegd: 'Ze zijn ambitieus en u zult ze nooit halen.' Ze zijn ambitieus en we

zullen ze halen. We hebben ook een stok achter de deur, namelijk de boetes die worden opgelegd aan de sector. We hebben ook in het plan ingeschreven dat, als die doelstellingen niet gehaald worden, er uiteraard opnieuw gepraat kan worden over het statiegeld. Het is een allesomvattend plan, dat uitgaat van producentenverantwoordelijkheid. Dat is ook wat hier gevraagd wordt.

Laten we alstublieft die discussies over die cijfers achter ons laten. Laten we uitgaan van die nulmeting. Laten we er met zijn allen voor zorgen dat er minder zwerfvuil is, dat er beter wordt gerecycleerd en dat we er in Vlaanderen inderdaad op vooruit gaan.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Minister, ik voel me niet aangesproken door de opmerkingen van de mensen uit de meerderheid. Men oogst wat men zaait. Er is een uitdrukking die luidt: 'Zachte heelmesters maken stinkende wonden.' Dat is wat er in dit dossier gebeurt. Er wordt geen duidelijkheid geschapen. Er wordt voortdurend rond de pot gedraaid. Natuurlijk komen er dan allerlei andere studies naar voren. Natuurlijk worden de mensen en de specialisten op het werkveld dan ongeduldig en nemen ze het allemaal niet meer ernstig.

Minister, als u een daadkrachtig beleid zou voeren – we zijn hier al twee jaar mee bezig –, dan hadden we al stappen vooruit gezet. Het opleggen van strenge regels aan de producenten is één zaak. U weet echter op welke manier onmiddellijk 40 procent van het restafval verminderd kan worden. Dat is bewezen door studies. Zelfs dat verzaakt u te doen. Dat vind ik voor een stuk schuldig verzuim. (*Applaus bij sp.a en Groen*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.46 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 16.58 uur.*

ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid, wat betreft de afstemming op de vrijwillige samenvoeging van gemeenten – 1620 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid, wat betreft de afstemming op de vrijwillige samenvoeging van gemeenten.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1620/1)

– *De artikelen 1 tot en met 3 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET betreffende de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren – 1626 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 4

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Meremans, verslaggever, heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Collega's, ik houd het kort. Collega Segers zal mijn tussenkomst verder aanvullen. De Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren (KANTL) is een belangrijke organisatie rond iets wat we allemaal samen delen, namelijk de Nederlandse taal en de liefde daarvoor. De academie bestaat al 130 jaar en stimuleert de studie, de beoefening en de bloei van de Nederlandse taal en letterkunde. Binnen haar werkterrein verzorgt ze publicaties, kent ze prijzen toe, formuleert ze adviezen, neemt ze standpunten in en organiseert ze tal van evenementen in het eigen prachtige academiegebouw en daarbuiten.

U kent de academie ook als de organisatie die zorg draagt voor onze literaire canon. Ze maakte een dynamische lijst met ongeveer 50 essentiële werken uit de Nederlandstalige literatuur. Het ontwerp van decreet betreffende de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren vervangt een oud decreet van 13 februari 1980 en komt er op vraag van de organisatie zelf. Verschillende onderdelen werden aangepast aan de actuele context en beantwoorden nu meer aan de huidige werking van de organisatie en de huidige wetgevende context. Het ontwerp van decreet bevat de naamswijziging en een expliciet overzicht van de kerntaken van de KANTL, zoals publiekswerking en literaire canon. De rol en de taak van de KANTL worden duidelijker decretaal verankerd.

Er zijn ook een aantal wijzigingen van meer organisatorische aard, zoals een uitbreiding van het ledenaantal naar analogie met gelijkaardige academies van onze buurlanden, een herstructurering, vereenvoudiging en modernisering van de bestuursorganen en de zittingstermijnen van de voorzitter, ondervoorzitter en een vaste secretaris.

De voorzitter: Mevrouw Segers, verslaggever, heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik zal even dieper ingaan op de belangrijkste wijzigingen, zoals al opgesomd door collega Meremans. Een eerste wijziging zal een goed oplettende volksvertegenwoordiging hier alvast al vóór onze verslaggeving zijn opgevallen, en dat is de meest opvallende wijziging: vanaf nu wordt het liggend streepje in de naam van de academie weggelaten. De academie legt zich vandaag toe op taal en letteren. Taal en letteren is een ruimer begrip dan enkel en alleen taal- en letterkunde. Vanaf nu spreken we dan ook over de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren. Deze wijziging wordt in artikel 3 aangepast.

In de actualisatie van het bijna veertig jaar oude decreet werden ook de kern-taken van de academie opnieuw geformuleerd. Die zijn terug te vinden in artikel 6 en worden duidelijker decretaal verankerd. De academie zal zich meer focussen op de literair-culturele en wetenschappelijke component.

Een andere functie van de academie, zoals besproken in artikel 7, is het bijdragen aan een grensoverschrijdende dialoog. Daarom zal ze samenwerken met organisaties uit binnen- en buitenland. Ook dat is belangrijk. Het kan alleen maar de positie van onze Nederlandse taal in het buitenland vergroten.

Een van de belangrijkste wijzigingen vinden we terug in artikel 8. Zoals collega Meremans al aangaf, wordt het aantal gewone werkende leden van de academie verhoogd naar een maximum van veertig. Met deze verhoging wil men zorgen voor een zo maximaal mogelijke representatieve afspiegeling van de maatschappij.

Volgens sp.a en Groen liet het huidige artikel echter te veel vrijheid en legt het niet genoeg nadruk op het weerspiegelen van de maatschappelijke diversiteit in de realiteit. Daarom willen we hiervoor graag een amendement indienen, dat explicieter stelt dat de academie op zoek moet gaan naar genderevenwicht en diversiteit in alle aspecten en facetten opdat die voldoende worden gerepresenteerd binnen de algemene vergadering en de samenstelling van de leden.

De artikels 9 tot en met 12 zorgen ook voor belangrijke aanpassingen. Termen zoals 'algemene vergadering' en 'raad van bestuur' komen in het ontwerp van decreet met een definitie van hun rollen.

De raad van bestuur wordt ook uitgebreid. Zo wordt de raad van bestuur niet langer beperkt tot de voorzitter, ondervoorzitter en vaste secretaris, maar uitgebreid met twee extra leden of niet-leden. Om meer in te spelen op een langetermijnvisie en de langetermijnplannen werd gekozen om het mandaat van de voorzitter, ondervoorzitter en vaste secretaris te laten vastleggen op vier jaar, met mogelijkheid tot een eenmalige verlenging. Die wijziging biedt meer zekerheid aan de organisatie.

Niet alleen in de algemene vergadering is diversiteit van belang, maar ook in de raad van bestuur. Daarom dienen sp.a en Groen een tweede amendement in op artikel 12, dat hetzelfde beoogt, namelijk een betere representatie van de diversiteit in onze samenleving.

Het is ten slotte positief dat het decreet wordt herbekeken, want het veertig jaar oude decreet was effectief aan vernieuwing toe opdat er maximaal kan worden ingezet op de promotie en de ondersteuning van onze Nederlandse taal, die wij allen zeer genegen zijn. (*Applaus bij sp.a, Groen en CD&V*)

De voorzitter: Mevrouw Segers, de bedoeling van een verslag is dat u aan alle volksvertegenwoordigers toelicht wat in het ontwerp van decreet staat. Ik heb hier eens rondgekeken en hoop en al tien mensen hebben naar de heer Meremans en u geluisterd. Ik vraag me af wat het nut is van hier een verslaggeving te brengen. Ik blijf dat zeggen.

Als u amendementen indient, moet u die apart behandelen, want die behoren niet tot het onderdeel van het verslag. Even voor de duidelijkheid: een verslaggever brengt alleen verslag uit over wat er in de commissie werd besproken. Als u achteraf amendementen indient, moet u die apart toelichten.

Katia Segers (sp.a): Tijdens de bespreking hadden we ook al de idee geopperd om samen amendementen in te dienen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, mijn fractie en partij hechten bijzonder veel belang aan taal en letteren. De Academie is een oud en eerbiedwaardig maar daarom niet minder nuttig en nodig instituut. Dit ontwerp van decreet actualiseert en moderniseert inderdaad het decretale kader en versterkt de rol van de Academie.

De naam werd met opzet verruimd tot 'Taal en Letteren' in plaats van 'Letterkunde'. Wij staan daarachter. Maar in de commissie merkte ik wel op dat in artikel 6.8 nog 'Letterkunde' is blijven staan. Blijkbaar is dat nog altijd niet aangepast. Voorzitter, dat is geen ramp. Wij zullen dit ontwerp van decreet in elk geval goedkeuren.

Het moet wel duidelijk zijn, zoals mevrouw Segers ook zei, dat in de toekomst goed moet worden samengewerkt met andere instellingen. Het is geen exclusieve bevoegdheid voor de Academie. De samenwerking met bijvoorbeeld het Letterenhuis of met de Nederlandse Taalunie blijft voor ons zeer belangrijk.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Ik sluit mij uiteraard aan bij de vorige sprekers. Ik wil vooral nog eens beklemtonen dat we blij en fier mogen zijn dat we in Vlaanderen een dergelijke instelling hebben, die onze literatuurgeschiedenis bestudeert. Ik zou wel graag hebben dat ze iets meer airplay krijgt en met het oog daarop ook samenwerkt met de Nederlandse Taalunie, het Letterenhuis, het Letterenfonds en met alle mogelijke andere letteren- en literatuurspelers in Vlaanderen.

Voorzitter, ik wil toch nog even expliciet de twee amendementen van mevrouw Segers en mezelf vermelden. Ze gaan over het genderevenwicht in het bestuur van die instelling. Dat is blijkbaar een vergetelheid. Maar ja, zo gaat dat blijkbaar bij oude literatoren in Vlaanderen. Zij hebben meestal een lange grijze baard en zijn van het mannelijke geslacht. Zij letten iets minder op de genderbalans. Daarom stelden wij voor, zoals we in de commissie al als mogelijkheid hadden aangegeven, om dat bestuur samen te stellen uit minstens één derde personen van hetzelfde geslacht, en om voor voldoende diversiteit te zorgen inzake functiebeperking en culturele origine. Minister, dat ligt trouwens in lijn met de doelstellingen van uw eigen beleid en van de Vlaamse overheid in haar geheel.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik verheug me er eerst en vooral op dat het parlement tevreden is dat we de modernisering van de KANTL op een goede manier mee in goede banen hebben kunnen leiden. Ik dank ook de mensen van de KANTL zelf voor het toekomsttraject dat ze de voorbije drie jaren samen hebben gelopen. Het was nodig, maar het werd in elk geval goed van onderuit ten uitvoer gebracht. Daardoor ziet de toekomst er opnieuw goed uit.

Wij hebben, ingaande op de amendementen van de heer Caron en mevrouw Segers, deze zaak wel degelijk besproken tijdens de commissiewerkzaamheden. Ik heb toen ook gezegd dat het traject dat de KANTL op dit ogenblik ook op dat vlak aan het bewandelen is, wel degelijk vorm en inhoud heeft. Het blijft met andere woorden niet bij loze engagementen. Vanuit de regering en, naar ik begrepen heb, ook vanop de banken van de meerderheid vinden wij dat het huidige artikel 8, de zo representatief mogelijke afspiegeling, wel degelijk een aantal goede doelstellingen en een aantal garanties om daaraan te blijven werken in zich houdt. Ik ben bereid om dat vanuit de regering en de administratie en samen met de KANTL mee op te volgen.

Ik vind het een beetje vreemd om hier nu aan een ad-hocregelgeving te doen, terwijl het huidige artikel 8 weergeeft wat wij allemaal wensen. Wij hebben ook

gezien dat, naast het traject dat de KANTL op dit ogenblik loopt en dat toekomstgericht is, ook op het gebied van genderevenwichten en diversiteit, de getallen van de leden op een dermate niveau gebracht zijn dat die evenwichten iets makkelijker te behalen zijn. Ook dat is met hen besproken, alsook met u tijdens de commissiewerkzaamheden. Ik denk dus dat het op dit ogenblik, vanwege de te specifieke regeling, niet aangewezen is om het amendement van de oppositie te volgen.

Ik wil vanuit de regering en de komende jaren ook vanuit de administratie opvolgen dat aan artikel 8 wel degelijk het nodige gevolg kan en zal worden gegeven. KANTL heeft niet het hele transformatietraject doorlopen om nu pas op de plaats te maken en geen verdere vooruitgang te boeken. Zij zal inderdaad die afspiegeling van de maatschappij verder uitvoeren binnen haar organen en bij haar leden. Dat is een van de voornaamste elementen die zij in het oog wil houden om maatschappelijk relevant te blijven, en niet alleen wetenschappelijk.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, ik doe niets af aan een toelichting van artikel 8 en de benadering ervan, die ik deel met u. Alleen, wat wij voorstellen ligt in lijn met wat in andere decreten, bijvoorbeeld het Kunstendecreet en het uitvoeringsbesluit ter zake, opgelegd wordt aan door Vlaanderen gesubsidieerde instellingen. Ik zou het eigenlijk maar normaal gevonden hebben dat we dat ook doen voor een Vlaamse instelling zelf.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik wil de woorden van collega Caron onderstrepen. In artikel 8 van het ontwerp van decreet staat dat er wordt gestreefd naar die diversiteit of afspiegeling. Alleen hadden wij graag gewild dat dit iets explicieter en iets dwingender was geformuleerd, in die zin dat we ook expliciet verwijzen naar de streefcijfers van de Vlaamse overheid die als leidraad zouden moeten dienen. Oké, het engagement van KANTL is er, maar wij vonden het nodig om decretaal toch een zekere beweging voorwaarts te kunnen vastleggen. Want als je kijkt naar de website, dan zie je een lijst van hooggeleerde mannen met witte baarden. Ik heb niets tegen mannen met witte baarden, maar daar ontbreekt toch wel elke diversiteit. Dat hadden wij graag in de toekomst veranderd gezien, vooral omdat je ziet dat ons Vlaams letterenveld een zeer divers en zeer vrouwelijk veld is geworden.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1626/3)

– *De artikelen 1 tot en met 7 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 8. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1626/4)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 9 tot en met 11 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 12. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1626/4)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 13 tot en met 21 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende het Vlaams opleidingsverlof en houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Werk en Sociale Economie
– 1632 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende het Vlaams opleidingsverlof en houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Werk en Sociale Economie.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, ik beloof dat ik het heel kort zal houden. Dit is een aanpassing die deels ook op initiatief van onze fractie genomen is om een beetje 'opkuis' te houden in dit systeem. We zijn dan ook heel blij dat die bijstellingen er komen, gealigneerd op de aanbevelingen van de audit die gebeurde door het Rekenhof.

Ik denk dat het absoluut belangrijk is dat wij als overheid voortdurend het signaal geven dat overheidsgeld nuttig en efficiënt wordt gebruikt. Met deze regeling gaan we er ook voor zorgen dat er effectief twee basisvoorwaarden zijn, namelijk dat er arbeidsmarktgericht of loopbaangericht gewerkt wordt met die opleidingen en de subsidies die we daaraan geven. Dat betekent dat we als overheid ook blijvend aandacht hebben voor de persoonlijke ontwikkeling van de mensen die die opleidingen volgen en we dat niet alleen op basis van de inbreng van de werkgevers doen maar ook kijken naar de werknemers. Ik wilde alleen maar dat aanstippen, naast het feit dat we transparant zijn door een databank aan te leggen die heel eenvoudig raadpleegbaar zal zijn en de administratieve rompslomp tot een minimum zal beperken. Dat zijn voor onze fractie een paar zaken die ik wou vermelden als zeer belangrijk.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2017-18, nr. 1632/3)*

– *De artikelen 1 tot en met 30 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

WIJZIGING VAN HET STATUUT VAN HET PERSONEEL VAN HET ALGEMEEN SECRETARIAAT**Bespreking en stemming**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de wijziging van het statuut van het personeel van het Algemeen Secretariaat.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Gennez, ondervoorzitter, heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Dames en heren, het Bureau van het Vlaams Parlement heeft op 26 september beslist een wijziging van het Statuut van het personeel van het Algemeen Secretariaat aan uw plenaire vergadering voor te leggen. De statuutswijziging heeft in hoofdzaak betrekking op de reorganisatie van het Algemeen Secretariaat. Bij deze reorganisatie, die ingaat op 16 oktober eerstkomend, wordt de directie Administratie opgeheven, worden twee stafdiensten met aan het hoofd managers opgericht, veranderen twee directies van naam, wordt een herschikking van een aantal diensten doorgevoerd, komt het Managementteam in de plaats van de Directieraad, en wordt de evaluatiemethode van de directeurs-mandaathouders gewijzigd. Daardoor dient het personeelsstatuut op een aantal onderdelen te worden aangepast.

Het Bureau heeft al op 18 juni 2018 het voorgelegde voorstel tot wijziging van het personeelsstatuut, mits enkele aanpassingen, goedgekeurd. De Directieraad kreeg de opdracht om dat voorstel aan het personeel voor te leggen. Momenteel is er evenwel geen personeelsraad en dus kon er over de voorstellen niet overlegd worden in het Overlegcomité. Daarom werden die conform de statutaire procedure aan het personeel meegedeeld. Er zijn geen opmerkingen van personeelsleden binnengekomen. Het Vast Bureau heeft het voorstel dan op 26 september 2018 goedgekeurd.

Door deze reorganisatie worden ook het organogram, de personeelsformatie en de deontologische code gewijzigd. De formatie wordt aangepast om enkele bijkomende beslissingen van het Vast Bureau en de Directieraad te vatten. In het statuut worden ook enkele andere wijzigingen, onder meer met betrekking tot de artsen, doorgevoerd. U vindt de voorstellen tot wijziging van het personeelsstatuut hierbij gevoegd, collega's. Namens het Bureau verzoek ik de plenaire vergadering om de wijzigingen aan het personeelsstatuut ter stemming voor te leggen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat de wijziging van het statuut van het personeel van het Algemeen Secretariaat eenparig is aangenomen? *(Instemming)*

Dan is aldus besloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid, wat betreft de afstemming op de vrijwillige samenvoeging van gemeenten – 1620 (2017-2018) – Nrs. 1 en 2**Hoofdelijke stemming**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

88 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
88 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET betreffende de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren
– 1626 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 4**

Aangehouden stemmingsen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingsen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 2, van Katia Segers en Bart Caron, op artikel 8.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

95 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
23 leden hebben ja geantwoord;
72 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 8.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

94 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
94 leden hebben ja geantwoord.

Artikel 8 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 3, van Katia Segers en Bart Caron, op artikel 12.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

95 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
23 leden hebben ja geantwoord;
72 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 12.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

95 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
95 leden hebben ja geantwoord.

Artikel 12 is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

95 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
95 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende het Vlaams opleidingsverlof en houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Werk en Sociale Economie

– 1632 (2017-2018) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 7

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

95 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
95 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

89 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
89 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

MOTIE van Rob Beenders, Bruno Tobbacq en Steve Vandenberghe tot besluit van de op 18 september 2018 door Rob Beenders in commissie gehouden interpellatie tot minister Joke Schauvliege over de droogteperiode in de zomer van 2018

– 1687 (2017-2018) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

95 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
23 leden hebben ja geantwoord;
68 leden hebben neen geantwoord;
4 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 10 oktober 2018 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

Ik wens u allen een behouden thuiskomst en nog veel campagneplezier.

– De vergadering wordt gesloten om 17.21 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Franc Bogovic, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Bruno Tobback, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Joris Vandembroucke, Koen Van den Heuvel, Francesco Vanderjeugd, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Daniëlle Vanwesenbeeck, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants.

Afwezig met kennisgeving

Martine Fournier, Andries Gryffroy, Axel Ronse, Stefaan Sintobin, Ann Soete, Martine Taelman, Emmily Talpe, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Mercedes Van Volcem: ambtsverplichtingen;

Vera Celis, Hermes Sanctorum-Vandevoorde: familieverplichtingen;

Manuela Van Werde, Sabine Vermeulen: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Ortwin Depoortere, Renaat Landuyt, Lydia Peeters, Wouter Vanbesien

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr.1:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens,

Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Bruno Tobback, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandembroucke, Francesco Vanderjeugd, Daniëlle Vanwesenbeeck, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Yasmine Kherbache, An Moerenhout, Bert Moyaers, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandembroucke

NEEN-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Franc Bogovic, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Rob Beenders, Jan Bertels, Franc Bogovic, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Bruno Tobback, Orry Van de Wauwer, Freya Van den

Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Yasmine Kherbache, An Moerenhout, Bert Moyaers, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Franc Bogovic, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.5:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Franc Bogovic, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Bruno Tobback, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Steve

Vandenbergh, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.6:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Franc Bogovic, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Bruno Tobback, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Steve Vandenbergh, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.7:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Franc Bogovic, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Bruno Tobback, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Steve Vandenbergh, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.8:**JA-stemmen:**

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Yasmine Kherbache, An Moerenhout, Bert Moyaers, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandembroucke

NEEN-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Franc Bogovic, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Guy D'haeseleer, Chris Janssens, Anke Van dermeersch, Tom Van Grieken